ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ВІЛЬНА УКРАЇНА

Газета видається з 25 вересня 1939 року

Орган Львівського обкому Компартії України і Львівської обласної Ради народних депутатів

№ 185 (12737) ● Четвер, 28 вересня 1989 року ● На рік виходить 250 номерів газети ● Ціна 3 коп.

НА ДРУГІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

ВІД ПРОЕКТІВ — ДО РІШЕНЬ

Як уже повідомлялося, 25 вересня в Кремлі спільним засіданням Ради Союзу і Ради Національностей почала роботу друга сесія Верховної Ради СРСР. Відкрив сесію головуючий на ранковому засіданні М. С. Горбачов.

Потім М. С. Горбачов надав слово А. І. Лук'янову для повідомлення щодо порядку денного сесії.

Відповідно до Конституції СРСР, сказав **А. І. Лук'янов**, Президія Верховної Ради СРСР розробила пропозиції про порядок денний і порядок роботи другої сесії Верховної Ради СРСР. Їх було детально обговорено на засіданні Президії 21 вересня з участю всіх голів комітетів і комісій.

Дозвольте мені за дорученням Президії Верховної Ради доповісти вам ці пропозиції.

Перш за все — про порядок денний сесії.

Верховна Рада має розглянути велику кількість законопроектів та інших питань, що випливають з вимог Конституції, доручень першого З'їзду народних депутатів СРСР, рішень, прийнятих на попередній сесії. Тепер є значний пакет таких питань. Всього їх близько шістдесяти.

Тривалість другої сесії передбачається визначити у два місяці.

Враховуючи ці обмежені строки і необхідність відвести значний час для роботи комітетів і комісій, обговорити всі наявні питання, очевидно, не буде можливості. У зв'язку з цим Президія Верховної Ради після ретельного аналізу наявних у нас питань прийшла до висновку, що до порядку денного другої сесії слід було б включити насамперед законопроекти, намічені нами на першочерговий розгляд, а також ті питання, які треба буде внести на З'їзд народних депутатів СРСР. Всього, як ви бачите, таких питань 19, а разом з іншими питаннями пропонованого порядку денного 34.

На розгляд Верховної Ради СРСР пропонується в першу чергу внести Державний план економічного і соціального розвитку СРСР і Державний бюджет СРСР на 1990 рік, проекти яких Рада Міністрів СРСР подала 1 вересня цього року. Ці законопроекти доцільно було б прийняти не пізніше кінця жовтня, що дало б змогу завершити формування планів підприємств, об'єднань, галузей і республік на початок наступного року.

Постановою Верховної Ради від 24 липня цього року було визнано за необхідне розглянути в першочерговому порядку проекти законів про власність, про соціалістичне підприємство, про єдину податкову систему, про зміну закону про кооперацію, проекти Основ законодавства Союзу РСР і союзних республік про землю, про оренду і про орендні відносини. Ці законопроекти подано Радою Міністрів у Верховну Раду, а також роздано депутатам.

Відповідно до доручення першого З'їзду народних депутатів на сесії мається на увазі обговорити, а потім внести на розгляд З'їзду проекти Закону про зміни і доповнення Конституції СРСР з питань виборчої системи, регламенту З'їзду і Верховної Ради, Закону про конституційний нагляд, а також деяких інших законів, пов'язаних з діяльністю найвищих органів влади країни і народних депутатів СРСР.

Важливе значення матиме розгляд і прийняття на сесії законів про загальні засади керівництва економікою і соціальною сферою в союзних республіках і про загальні засади місцевого самоврядування і місцевого господарства.

Крім того, на сесії слід було б обговорити питання, з яких є доручення Верховної Ради СРСР. До них належать проекти законів про перехід Литовської РСР і Естонської РСР на економічну самостійність, про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів), про амністію колишніх військовослужбовців обмеженого контингенту радянських військ в Афганістані, що вчинили злочини і опинились у полоні в афганської збройної опозиції.

Уявляється також доцільним заслухати на сесії доповіді комісій, утворених З'їздом і Верховною Радою, і по змозі почати обговорення деяких інших законопроектів.

Слід мати на увазі, що, крім цього, на сесії, мабуть, треба буде розглянути деякі питання міжнаціональних відносин, які випливають з рішень першого З'їзду народних депутатів СРСР і обговорювались на вересневому Пленумі ЦК КПРС. Йдеться насамперед про такі закони, як закони про вільний розвиток і рівноправне використання мов народів СРСР; про вільний національний розвиток громадян СРСР, які проживають за межами своїх національно-державних утворень або не мають їх на території СРСР; про громадянство СРСР.

Зрозуміло, під час сесії можуть виникнути й інші питання, не передбачені проектом порядку денного. За рішенням Верховної Ради вони можуть бути додатково включені в наш порядок денний або розглянуті поза ним.

Як показала практика роботи Верховної Ради, в ході сесії у депутатів виникатимуть різні питання, які потребують обговорення. Це теж треба взяти до уваги при плануванні нашої діяльності.

Таким чином, Верховній Раді, як відзначив сьогодні М. С. Горбачов, треба буде провести дуже велику роботу, розглянути цілий комплекс законопроектів та інших питань. Успіх цієї роботи чималою мірою залежить від її організації, ретельної і серйозної підготовки всіх питань у комітетах Верховної Ради і постійних комісіях палат. Саме туди, мабуть, повинен тепер переміститись центр ваги всієї справи. Про це, як ви пам'ятаєте, говорили на першій сесії багато депутатів.

З урахуванням цих міркувань Президія Верховної Ради СРСР одностайно прийшла до висновку про можливість такого порядку роботи другої сесії.

Пропонується встановити, що пленарні засідання палат проводитимуться, як правило, два дні на тиждень — понеділок і вівторок, а решту часу відвести для роботи комітетів і комісій. Такий порядок, на нашу думку, сприятиме більш поглибленій проробці питань і дасть змогу більш всебічно обговорювати їх на засіданнях палат. Зокрема, вам, товариші депутати, вже роздано орієнтовний графік роботи Верховної Ради, комітетів і комісій на наступні два тижні і докладний план розгляду в комісіях проектів плану та бюджету.

Уявляється доцільним розглядати на сесії законопроекти та інші питання в тій послідовності, в якій вони будуть включені до порядку денного сесії. Зрозуміло, залежно від ступеня готовності відповідних питань палати можуть обрати інший порядок їх розгляду.

Згідно з затвердженими Верховною Радою 19 липня тимчасовими правилами розгляду проектів законів, законопроекти розглядатимуться на сесії, як правило, у двох читаннях. При першому читанні даватиметься загальна оцінка проекту, вирішуватиметься питання його можливого опублікування і порядку дальшої роботи над законопроектом. А при другому читанні проводитиметься обговорення проекту по статтях і його прийняття.

При необхідності на пленарних засіданнях палат може бути відведений час для відповідей на запити і запитання депутатів, а також для обговорення процедурних ситуацій.

Завершити другу сесію передбачається приблизно 24 листопада, якщо не буде прийнято іншого рішення.

Такими, товариші депутати, є пропозиції Президії Верховної Ради щодо порядку денного і порядку роботи другої сесії Верховної Ради СРСР.

Члени Президії Верховної Ради одностайно висловилися за те, щоб робота сесії Верховної Ради з самого початку набула ділового, конструктивного характеру. Цього вимагає від нас час. Цього чекає від депутатів народ.

Після обговорення з урахуванням внесених поправок були затверджені порядок денний і порядок роботи сесії.

З доповіддю про Державний план економічного і соціального розвитку СРСР на 1990 рік виступив перший заступник Голови Ради Міністрів СРСР Л. О. Воронін.

На вечірньому засіданні з доповіддю про Державний бюджет СРСР на 1990 рік і про виконання бюджету за 1988 рік виступив міністр фінансів СРСР **В. С. Павлов.**

Головуючий М. С. Горбачов повідомляє, що комітетам Верховної Ради СРСР і комісіям палат було доручено в попередньому порядку розглянути проекти плану та бюджету країни на наступний рік і підготувати по них свої висновки. Про хід цієї роботи розповів голова Планової і бюджетно-фінансової комісії Ради Союзу **В. Г. Кучеренко.** Депутати погодилися з його пропозиціями про дальший порядок розгляду проектів плану і бюджету в комісіях та комітетах.

Л. О. Воронін відповів на запитання депутатів, що виникли у зв'язку з обговоренням проекту Державного плану економічного і соціального розвитку СРСР на наступний рік.

Наприкінці було розглянуто питання про прийняття в експлуатацію електронної системи реєстрації і голосування. Депутати проголосували за введення її в експлуатацію.

(ТАРС).

У радгоспі «Славський» Сколівського району трудиться чимало молоді. Останнім часом дівчата й хлопці з довколишніх сіл менше стали залишати рідні місця, поповнюють трудову сім'ю гірського господарства. Особливо радує те, що охоче йде молодь у тваринницьку галузь, де донедавна працювали здебільшого пенсіонери. Серед передовиків виробництва і комсомолка Надія Федина, яка прийшла на ферму одразу після закінчення школи. Сьогодні дівчина одержує по десять кілограмів молока від корови щодня.

На фото: молода доярка Надія Федина.

Фото В. Сиротяка.

У РАДІ МІНІСТРІВ УРСР

Рада Міністрів нашої республіки розглянула питання і прийняла постанову про порядок безплатного проїзду учасників Великої Вітчизняної війни та осіб, прирівняних до них по пільгах.

При цьому встановлено, що право на безплатний проїзд всіма видами міського пасажирського транспорту (за винятком таксі) та автомобільним транспортом загального користування (за винятком таксі) в сільській місцевості (в межах адміністративного району за місцем проживання) надається: учасникам Великої Вітчизняної війни з числа військовослужбовців; особам вільнонайманого складу діючої армії в період Великої Вітчизняної війни; особам, які працювали в період блокади м. Ленінграда на підприємствах, в установах і організаціях міста і нагороджені медаллю «За оборону Ленінграда»; особам, нагородженим орденами і медалями СРСР за самовіддану військову службу в тилу в роки Великої Вітчизняної війни; батькам і тим, що не вступили в другий шлюб, дружинам військовослужбовців, які загинули внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних при захисті СРСР або при виконанні інших обов'язків військової служби, чи внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті.

На міському пасажирському транспорті (за винятком таксі) право на безплатний проїзд надається всім зазначеним особам в будь-якому місті незалежно від місця їх проживання.

На автомобільному транспорті загального користування (за винятком таксі) в сільській місцевості право на безплатний проїзд надається на приміських і міжміських маршрутах, у тому числі внутрірайонних, внутрі- та міжобласних, міжреспубліканських, — у межах адміністративного району за місцем як постійного, так і тимчасового проживання цих осіб.

Документами, які дають право на безплатний проїзд, є: «Посвідчення учасника війни» — для учасників Великої Вітчизняної війни; «Посвідчення» — для осіб вільнонайманого складу діючої армії та осіб, які працювали в період блокади м. Ленінграда на підприємствах, в установах і організаціях міста і нагороджені медаллю «За оборону Ленінграда»; «Посвідчення про право на пільги» — для осіб, нагороджених орденами і медалями СРСР за самовіддану працю і бездоганну військову службу в тилу в роки війни; «Пенсійне посвідчення», в якому ставиться штамп «Вдова (мати, батько) загиблого воїна» або робиться відповідний запис, завірений печаткою і підписом керівника установи, яка видала пенсійне посвідчення. В разі, якщо зазначені особи не є пенсіонерами, пільги надаються їм на підставі довідки про загибель військовослужбовця, що видається відповідними органами Міністерства оборони СРСР, Комітету державної безпеки СРСР і Міністерства внутрішніх справ СРСР.

Ці пільги вводяться в дію з 1 жовтня 1989 року.

ВИДАНО БРОШУРУ

Окремою брошурою видано виступи М. С. Горбачова «Про скликання чергового XXVIII з'їзду КПРС», доповідь «Про національну політику партії в сучасних умовах» і заключне слово, з якими він виступив на Пленумі ЦК КПРС 19, 20 вересня 1989 року.

Брошура вийшла у Видавництві політичної літератури.

(ТАРС).

Збірник документів

МОСКВА, 23 вересня. (ТАРС). «Кооперація і оренда: збірник документів і матеріалів» — так називається нова книга, що вийшла у Видавництві політичної літератури ЦК КПРС.

До першої ккиги збірника увійшли основоположні політичні документи, постанови партії і уряду, Закон СРСР про кооперацію, укази, що стосуються розвитку кооперації і оренди в нашій країні. Крім того, в його складі — нормативні, акти, інструкції, які визначають права і обов'язки кооперативних і орендних господарств, регулюють їх діяльність у різних сферах радянської економіки. Матеріали збірника дають уявлення про діючі юридичні документи, знання яких потрібне для організації і ефективного функціонування кооперативних і орендних підприємств, наводяться примірні статути, прейскуранти цін, форми ділової документації, необхідної в їх роботі.

Книга розрахована на партійних, радянських і господарських працівників, осіб, зайнятих на орендних підприємствах і в кооперативних видах діяльності.

Наказ міністра оборони СРСР

27 вересня 1989 р. № 341 м. Москва

Про звільнення в запас військовослужбовців, які вислужили встановлені строки дійсної військової служби, і про черговий призов громадян на дійсну строкову військову службу в жовтні—грудні 1989 р.

Відповідно до Закону СРСР «Про загальний військовий обов'язок» **наказую:**

1. Звільнити з лав Збройних Сил СРСР у запас в жовтні — грудні 1989 р. військовослужбовців строкової служби, які вислужили встановлені строки дійсної військової служби.

2. Призвати на дійсну строкову військову службу в жовтні — грудні 1989 р. громадян чоловічої статі, яким на день призову минає 18 років і які не мають права на відстрочки від призову на дійсну військову службу, а також громадян старших від призивного віку, що втратили право на відстрочки від призову.

3. Наказ оголосити в усіх ротах, батареях, ескадрильях і на кораблях.

Міністр оборони СРСР генерал армії Д. ЯЗОВ.

ВІСТІ З ОРБІТИ

ЦЕНТР УПРАВЛІННЯ ПОЛЬОТОМ, 26 вересня. (ТАРС). Завершується третій тиждень орбітального польоту Олександра Вікторенка і Олександра Сереброва.

Паралельно із заходами щодо регламентно - профілактичного обслуговування пілотованого комплексу «Мир» екіпаж продовжує заплановані науково - технічні дослідження.

Відповідно до програми космічного матеріалознавства на установці «Галлар» виконано ще один експеримент. Метою його було одержання в умовах мікрогравітації напівпровідникового матеріалу кадмій - селен.

З допомогою апаратури «Зора», створеної болгарськими спеціалістами, проведено ряд медичних досліджень з метою оцінки психофізіологічних реакцій людини в космічному польоті.

Сьогоднішнім розпорядком дня екіпажу передбачено монтаж на станції кількох нових приладів, доставлених вантажним кораблем «Прогресс М», медичні обстеження, заняття фізичними вправами.

Робота на орбіті йде за наміченою програмою. Космонавти здорові, почуваються добре.

З хорошим настроєм

Трудовий і творчий звіт Залізничного району м. Львова

Людно було минулої неділі у Львівському центральному парку культури та відпочинку імені Б. Хмельницького. Сотні львів'ян з хорошим настроєм прийшли на трудовий і творчий звіт Залізничного району.

На майданчиках парку були виставлені вироби, які випускають підприємства району. З великим інтересом відвідувачі ознайомились з продукцією виробничих об'єднань імені В. І. Леніна, «Електрон», «Конвейєр», «Автонавантажувач», молокозаводу. Пояснення давали представники підприємств.

У цьому році районний звіт пройшов без офіційної частини. Організатори вирішили дати можливість кожному бажаючому зустрітися з працівниками райкому партії, райвиконкому. З цією метою був створений інформаційний центр. Тут можна було поговорити з першим секретарем райкому партії В. А. Шевчуком, головою райвиконкому В. І. Пахольчуком, головою районного комітету народного контролю С. О. Федоровою, начальником РВВС майором міліції П. С. Пасічником, іншими службовими особами. Дехто використав цю можливість для розв'язання своїх проблем. Було внесено ряд пропозицій, зауважень, люди обмінялись думками з різних питань.

Святковий концерт підготували колективи художньої самодіяльності.

На стадіоні «Юність» відбулося велике спортивне свято.

На фото: продукція Львівського мотозаводу.

Фото Б. Криштула.

Зустріч з журналістами

У СРСР сподіваються, що конкретні пропозиції президента США, висунуті в його виступі на 44-й сесії Генеральної Асамблеї ООН, будуть додатковим імпульсом у тому конструктивному діалозі, який сьогодні ведеться між двома країнами, заявив на брифінгу 26 вересня перший заступник начальника управління інформації МЗС СРСР В. П. Перфільєв.

Представник МЗС дав позитивну в цілому оцінку пропозиціям американського президента, бо вони йдуть у напрямі ліквідації арсеналів хімічної зброї, за що Радянський Союз постійно виступає. Разом з тим він відзначив, що починати необхідно з припинення виробництва всіх видів хімзброї. Наша країна припинила її виробництво в 1987 році і закликає також США наслідувати цей приклад.

Позитивно розцінено на брифінгу підсумок зустрічі між представниками уряду Ефіопії і Народного фронту визволення Ерітреї, яка відбулася минулого тижня в американському місті Атланта. СРСР готовий всіляко сприяти пошуку мирного розв'язання ерітрейської проблеми за столом переговорів.

Було повідомлено, що в ході візиту радянської парламентської делегації в Італію, який має відбутися в кінці вересня — на початку жовтня, очікується насичена програма контактів. Цій поїздці надається особливого значення у зв'язку з підготовкою державного візиту М. С. Горбачова в цю країну.

Промовець повідомив про завершення чергового етапу виведення радянських військ з Монголії.

Не фразою гучною...

Звіти і вибори

Секретар цехової парторганізації виробничих служб Дрогобицького долотного заводу Я. В. Губицький, читаючи звітну доповідь, раз у раз відривався від тексту і більш докладно коментував той чи інший факт. Комуністи, а на обліку їх дванадцять, час від часу кидали репліки або уточнення, що надавало зборам дискусійного характеру. Словом, збори, на відміну від минулорічних, проходили в обстановці більшої відвертості, під кутом грунтовного аналізу зробленого і взаємної вимогливості.

— Довір'я трудящих до партії, до кожного з нас, — наголосив доповідач, — примножується насамперед принциповістю, стійкістю ідейної та світоглядної позиції. Звичайно, це не означає, що ми не повинні ділитися своїми сумнівами і тривогами. Як би то не було, а відверте осмислення свого місця в перебудові допоможе краще консолідувати наші сили, згуртуватися до спільних дій, бо роботи у нас непочатий край.

Діяльність цехової парторганізації, куди входять комуністи відділів виробничо-диспетчерського та автоматичної системи управління виробництвом, тісно переплітається з роботою інших заводських підрозділів. Працюючи в умовах самофінансування і державного приймання продукції, колектив підприємства, згідно з договорами, поставляє замовникам бурові долота, інструменти з алмазними вставками, калібратори, бурові замки, товари широкого вжитку тощо. Річний обсяг товарної продукції становить близько вісімдесяти мільйонів карбованців.

Виробництво складне. Тому комуністи не могли не обминути тих гострих кутів, які нерідко стають на заваді ритмічності. Як наголосила у виступі заступник секретаря парторганізації Г. М. Шиховцова, треба практикувати партійні збори, на яких були б присутні всі головні спеціалісти заводу. Кілька років тому так і було — тоді діяла єдина парторганізація заводоуправління. Та з часом вона стала громіздкою і її роз'єднали на п'ять первинних осередків. Тому ідея проводити збори за участю провідних спеціалістів заслуговує на увагу.

Як партосередок впливає на організацію виробничого процесу, створення у колективі умов найкращого сприяння? Це питання порушували всі промовці. Начальник виробничо - диспетчерського відділу М. І. Домін критично оцінив свою роботу і діяльність членів колективу. Ще мало ініціативи, коли йдеться про розв'язання конкретних проблем, є випадки неорганізованості. Досі немає чіткості у визначенні оплати праці диспетчерів. Комуністи повинні більш наполегливо дбати про розвиток науково-технічного прогресу. Адже робота в умовах госпрозрахунку без впровадження новинок науки і техніки просто неможлива.

Щорічно на науку завод витрачає 1,2 мільйона карбованців. Певного ефекту досягнуто: проходка доліт порівняно з 1987 роком зросла щонайменше на п'ять процентів. У минулому році впроваджено верстати з ЧПУ для нарізання різьби, лінію полімерного покриття товарів ширвжитку. Проведено дослідні роботи у виготовленні бурзамків, внаслідок чого їх стійкість збільшилась у три рази. Це нововведення дозволить отримати понад 37 тисяч карбованців додаткових прибутків.

І все ж комуністів не задовольняє стан технічного переозброєння. На заводі поки що низький рівень механізації навантажувально - розвантажувальних робіт.

— У ряді цехів, зокрема в механічному, трубних заготовок та товарів широкого вжитку, — підкреслив заступник директора по виробництву Р. А. Римар, — треба поліпшувати умови праці, краще вчити людей працювати по-сучасному. Повільно встановлюємо нове устаткування, в тому числі й імпортне. Завдання перед долотниками відповідальне — собівартість виробів у цьому році маємо знизити на вісімсот тисяч карбованців, трудомісткість — на 445 тисяч нормо-годин.

Комуніст В. М. Ковальчук загострив увагу на побутових питаннях. Слід завжди дбати про інтереси трудящих, але не гучними фразами, а конкретними ділами, давати вичерпні відповіді на запитання робітників. Та нерідко це досить важко робити. Так, у всіх великих містах при проїзді в автобусах пасажири користуються талонами. Талонна система діяла і в Дрогобичі. Та недавно її відмінили. Словом, зроблено крок назад у культурі обслуговування. Незадовільно йде торгівля овочами, невідомо з яких причин підвищились ціни на ковбасні вироби.

Директор підприємства Т. Я. Ілик висловився за зміцнення зв'язків комуністів заводоуправління і виробничих цехів. Треба давати більше інформації виробничникам про стан технічного переозброєння, про потребу підвищувати кваліфікацію в умовах госпрозрахунку.

Порушили комуністи і питання соціального розвитку колективу. За останній час активізували свою роботу ради трудових колективів, у складі яких найбільш авторитетні люди, в тому числі й партійці. Зокрема, жінкам, що трудяться на заводі, рішенням РТК з травня ц. р. надано право мати оплачувану відпустку по догляду за дитиною протягом двох з половиною років. Вирішено питання про доплату тим працівникам, місячний заробіток яких не перевищує ста карбованців. Задоволено просьбу робітників цегельної дільниці про забезпечення їх безплатними обідами. Багато робиться для розв'язання житлової проблеми.

Збори констатували: кожний комуніст повинен знайти своє місце у перебудові, не має права бути стороннім спостерігачем, коли навколо вирують пристрасті.

М. МАРИНЯК.
Власкор «Вільної України».

СИЛА ПРАВДИ І ВИХОВАННЯ

Щоб забезпечити повноту влади, самоврядування Рад народних депутатів, окрім їх самостійності при прийнятті рішень, коштів на здійснення тих чи інших заходів, потрібен і відповідний високий морально-культурний рівень не лише депутатського корпусу, а й усіх людей, що проживають на території, підпорядкованій Раді. Чи достатній він сьогодні? Якими шляхами домагатися його піднесення? Про це й ведуть розмову депутати Підлипецької сільської Ради народних депутатів Золочівського району, головний економіст колгоспу «Червона зірка» Г. І. Барвінська і заступник директора Підлипецької неповної середньої школи по навчально-виховній роботі С. В. Івашків та наш власний кореспондент.

— Галино Іванівно, Софіє Володимирівно, ми з вами дійшли згоди, що тема нашої розмови надзвичайно актуальна для сьогодення. і є сенс подивитися на неї з усіх сторін. Отож почнемо з найголовнішого. Чи достатній, на вашу думку, морально-культурний рівень жителів населених пунктів сільради для забезпечення повноти влади народних обранців у світлі вимог перебудовчої днини?

Г. І. Барвінська. Питання нелегке. Однозначну відповідь дати важко. Усе ж спробую порозмірковувати вголос. Незважаючи на те, що наш колгосп «Червона зірка» нині у складному економічному становищі, серед його трудівників і сьогодні чимало людей, які не пасують перед труднощами і працюють з щирим бажанням поправити справи. Згадати хоча б про трудові династії братів Володимира, Романа, Зіновія Бойків. Петра і Михайла Дуських, Богдана, Йосипа і Романа Івашківих. Петра і Володимира Теслюків, Ярослава і Михайла Нечаїв, Дмитра і Омеляна Марусинів. Це ті люди, які шанують престиж батьків, сім'ї, колгоспу, дбають про майбутнє населених пунктів, у яких проживають. На них можна мати тверду надію і в тому випадку, коли станемо жити в умовах повновладдя місцевих Рад. На жаль, є у нас чимало людей й іншого гатунку: п'яниць, ледарів, злодіїв, марнотратників.

С. В. Івашків. Довгі десятиріччя ми обманювали себе тим, що живемо згідно з вимогами кодексу будівника комунізму. А жили... Застій — це, по-моєму, ще досить гарне слово для визначення стану, в якому опинилось наше суспільство. При нестримному славослів'ї і брехні, пестійному ігноруванні потреб людини надзвичайно швидко знижувався рівень моральності особи. Через це сьогодні маємо багато понівечених душ. Це не так їх вина, як вина обставин, які ми створили. Галина Іванівна назвала трудові династії, а я повинна сказати, що зберегли ці люди кращі людські якості не завдяки життю нашому, а всупереч.

— Згоден з вами, Софіє Володимирівно. Ніхто не народжується злодієм чи п'яником. Ми все своє свідоме життя тільки те й чули, що у нас нема соціального коріння для пиятики, наркоманії і т. д. А виявилося, що того коріння більше, ніж досить.

С. В. Івашків. А головне — величезна різниця між пропагандистськими постулатами і реальним життям. Приписки, обман, крадіжки... Все це навалюється на випускника школи непоборною лавиною. Кажу так, бо сама це пережила. Зі школи вийшла свідомим патріотом соціалістичної Вітчизни, а потім довелося гірко розчаровуватись, бо у житті все виявилось не таким, як писалося в книжках, до речі, і в газетах також. Пригадую, як колись один з керівників нашого колгоспу, відвівши від телекамери очі, говорив про передбачуване спорудження між Плуговом і Підлипцями Палацу культури. Згодом і спорудили... Але не Палац культури, а тваринницький комплекс вартістю понад два мільйони карбованців.

Г. І. Барвінська. Отож і маємо сьогодні отих два мільйони боргу. В умовах самоокупності і самофінансування це дуже ускладнює нам життя. А комплекс — сама біда з ним! І коровам у ньому незатишно, і дояркам несолодко. Вже й реконструювали, а тепер наші тваринники пропонують у ньому відгодівлю молодняка великої рогатої худоби зайнятися.

— Комплекси — це одна з багатьох хвороб, якою перехворіли бюрократи, сподіваючись на великий ривок у виробництві продовольства. Тепер зрозуміло, що мільярди треба було витрачати не на коров'ячі палаци, а насамперед на естетичне, духовне збагачення народу.

Г. І. Барвінська. Так. Бо якщо говорити про те, як ми дбали про трудівника, то не скажеш, що тут чимало зроблено. Швидше навпаки. Ось на тому ж тваринницькому комплексі профілакторій відкрили. Ніби все там є, а ось про опалення забули. От і виходить, що в наших умовах добрих піврону він не може діяти. І подібних неув'язок не бракує.

С. В. Івашків. Я б додала, що навіть в умовах перебудови різні незручності переборюються надто повільно. Більше того, надто повільно позбуваємось вад характеру, які прихопили із собою з часів застою. І це стосується не лише рядових трудівників, а й керівного ешелону.

— Розумію. Якщо високе начальство «просить» заради виконання плану здати замість цукрових буряків кормові чи у школі ставимо «трійку» там, де нема знань і на «двійку», а потім висуваємо вимогу кожному починати перебудову з себе, то кожний індивід, від школяра до ветерана, скаже: «нема дурних».

С. В. Івашків. У цьому вся складність. Маса правильних слів про перебудову не дає ніякого ефекту, якщо люди знають, бачать, що в житті все ще є місце для обману, ошуканства. У кожній людині живе бажання мати свого наставника, я б сказала, духовного вчителя. А ми ними не були в часи застою, не стали поки що й сьогодні. Говорячи «ми», маю на увазі і себе як народного обранця. Бо якщо по великому рахунку, якісного повороту у формуванні в людей перебудовчої моралі, духовності ми не добилися.

Г. І. Барвінська. Погоджуючись, повинна сказати, що ми, депутати сільської Ради, довгий час не могли визначитися, з чого почати роботу по оновленню людських душ. Нарешті зрозуміли, що проведення спеціальної сесії у цій ситуації не годиться. На вихованні має працювати вся наша діяльність. А це означає, що робота депутатів повинна бути поміченою кожним жителем. Для початку вирішили серйозно взятися за екологію. На сесії утворили екологічну комісію.

— І що, може вже чимось похвалитися комісія?

С. В. Івашків. Аж говорити не хочеться. Похвалилися ми у райвиконкомі, що маємо екологічну комісію. А нам — такої комісії у сільській Раді не має бути! Що це у вас, мовляв, за самодіяльність? От і не знаємо, що в цій ситуації робити.

— Як що? Виконувати прийняте на сесії рішення. Працювати. А то вже, напевне, у крові в нас після окрику згори сидіти тихо.

Г. І. Барвінська. Воно й справді. До чого веде тихе сидіння — знаємо. А битися навіть за корисне діло все ще якось, на жаль, незвично. Але ж час нині такий, що коли не ворухнетимемось, люди від нас відвернуться.

С. В. Івашків. Найкращий вихователь — життя. І мусимо робити все від нас залежне, щоб стало воно гідним людини, яка живе у соціалістичному суспільстві. Вже рік у колгоспі нове керівництво, є зрушення на краще і у виробництві, і в соціальній сфері. Почато газифікацію Підлипців. Але проблеми залишаються.

Г. І. Барвінська. Все-таки низькі ще заробітки у більшості колгоспників. Та й робочих місць не вистачає. Щодня з Підлипців на промислові підприємства Золочева вирушають добрі дві сотні людей. Здебільшого молодих. А був би у селі цех якогось підприємства — і оті щоденні поїздки відпали б, і у випадку чого допомога колгоспу була б відчутною. Або умови праці тваринників, механізаторів. Як тут ще далеко до необхідного рівня! Кандидата на роботу дояркою днем з вогнем не знайдеш. Скажу чесно, у багатьох колгоспників велика відраза до своєї роботи. Та працюють, бо іншої роботи не знайти. Але зате все роблять, щоб сини чи дочка не прийшли їм на зміну. Мовляв, я відмучився, а ти, синку, поживи по-людськи.

— Риба шукає, де глибше, людина — де краще. Колгоспники старшого покоління зазнали стільки кривди, що вистачило б не на одне життя. Нарешті дещо міняється на краще. Маю на увазі підвищення пенсій, розвиток оренди, інші обнадіюючі зміни. Як на вашу думку, ця нова ситуація вплине на молодь села?

Г. І. Барвінська. Народна мудрість також гласить: добра добувши, кращого не шукай. У нас і сьогодні більшість юнаків після закінчення школи йдуть вчитися на механізаторів, водіїв і залишаються працювати в колгоспі. Важче з дівчатами. Їм постійну роботу в селі знайти важко.

С. В. Івашків. До цього слід додати, що і житлом наш колгосп поки що забезпечити не може, не продумана й система професійного навчання школярів, їх готовності до повноцінного професійного і духовного життя.

— Вибачте, Софіє Володимирівно, що не даю довести до кінця думку, але ви торкнулися проблеми, про яку хотілося б поговорити докладніше. Ми частіше звертаємо увагу на матеріальний добробут трудящих. Це правильно, але це лише один бік справи. Не менш важливим є і духовний стан людини. Я б сказав, що це рівнозначні величини.

С. В. Івашків. Справді, без високої духовності не існує прагнення до повноцінного життя. Через те, що ми ігнорували цю істину (а я не пригадую, щоб про це заходила мова на сесії сільської Ради народних депутатів), у нас тут — непочатий край роботи. Чимало людей байдужі до всього: до честі, совісті, чистоти людських стосунків, життя взагалі.

— До речі, по дорозі у Підлипці, в автобусі, почув я про одного такого вашого земляка. Ніби гарно живував, але десь наприкінці жнив напився, влаштував сімейний скандал, одним словом, надовго попав на чужі язики.

Г. І. Барвінська. Є у нас такий «герой» — В. І. Паньківич. Ніби силується взятися за розум, але ніяк не виходить. Ми вже втратили віру в нього. Та й не один він такий. Але ще гірше, що й деякі жінки до чарки пристрастилися. Вже й сором или, і просили, і вимагали за розум взятися — та де там...

— Ви сказали «втратили віру». А ось добра частина мешканців Підлипців після відкриття у селі церкви вважає, що віра до людей повертається. З почутого мною можна зробити висновок, що морально-психологічна обстановка у селі поліпшується.

С. В. Івашків. Я вже говорила, що духовними вчителями людей ми, партійні і радянські активісти, в силу різних причин не стали. Навіть не маємо достойних сьогодення храмів духовності — клубів, бібліотек, кімнат урочистих подій. Не кажу вже про примітивізм в ідеологічній роботі. От і вийшло: в одній кишені пусто, в іншій — нема нічого. У цій ситуації зрозумілий потяг до релігії. У церкві людина поспілкується, помріє, очиститься від усього того, що заважає спокійно спати. Але я не поділяю думки тих, хто усе позитивне в розвитку духовності приписує церкві. Все-таки у нас, як і по всій країні, хоч і зі скрипом, з відступами, але йде перебудова. І морально-психологічна обстановка поліпшується.

— Думається, маєте рацію. Особливо якщо взяти до уваги той факт, що священик із сусіднього Плугова оштрафований районним народним судом за образу гідності старенької жінки. Все ж церква може і повинна бути союзником Радянської влади на місцях у створенні належного морально-культурного рівня трудівників. Але ж не єдиним?

С. В. Івашків. Я думаю, що чільне місце в цьому належить школі. От лише нам, педагогам, не треба діяти у відриві від життя, вчити дітей бути свідомими борцями за перебудову, знати, що не все у нашому житті достойне соціалістичного суспільства. А ще й домагатися свідомого вибору ними професії. Адже тепер і на селі професій мало не півтори сотні. А ми, в кращому разі, «вчимо» дітей працювати на буряковому полі чи на фермі.

Г. І. Барвінська. Та й то не завжди виходить, як належить. Цього року прізвища колгоспу мало претензії до педагогів школи за забур'яненість площ, які доглядали школярі.

С. В. Івашків. У нас в свою чергу є що сказати правлінню. Поки не буде подовищ для людської худоби, влітку організувати дітей на обробіток цукрових буряків буде вкрай важко.

— А я зрозумів цю ситуацію так: поки сільська Рада не матиме на селі усієї повноти влади, не буде господарем території, житимемо за прислів'ям: сім баб — сім рад, а дитя безпупе. Та в мене до вас останнє запитання. Як сьогодні на селі з книгою?

С. В. Івашків. Якщо відверто, то справжнього культу книги немає. Маю на увазі насамперед високохудожні твори. До них, на жаль, у багатьох не доходять руки, а дехто давно взагалі забув про читання. А якщо бути точнішим, то сьогодні на першому місці газети і журнали. Це й зрозуміло. Перебудова, гласність, гострі й актуальні публікації роблять своє діло.

Г. І. Барвінська. А на серйозне читання у сільського жителя часу не вистачає. З ранку до вечора у роботі. Я десь читала, що газетно-брошурні знання нівелюють справжніх агрономів, вчителів, спеціалістів, бо не шукають вони глибини у новій спеціальній літературі.

— Якщо підсумувати, то з нашої розмови виходить, що проблем у формуванні високого морально-культурного рівня людей, необхідного при самоврядуванні більш ніж досить. Але відомі стрижні, які сприятимуть його піднесенню. І особливо важливо, щоб депутати місцевих Рад не забували підживляти їх своєю діяльністю. Не окриком, як це повелося, а правдою життя, розв'язанням складних його проблем народні обранці можуть і повинні забезпечити умови для повноцінного розвитку особистості.

Розмову вів М. ЛАПСЮК,
Власкор «Вільної України».

Привітання ветерану

У Нестерові добре знають колишнього кремлівського курсанта, нині пенсіонера Федора Павловича Шолохова. Цими днями на його адресу надійшов лист. Командування, політичний відділ і рада ветеранів Московського вищого загальновійськового командного училища імені Верховної Ради РРФСР сердечно привітали його з ювілеєм — 65-річчям перебування в лавах КПРС.

«Ваш життєвий шлях, — йдеться в листі, — міцно пов'язаний із славними ділами ленінської партії, з долею нашого народу і його Збройних Сил. Цей шлях Ви пройшли чесно, благородно і самовіддано, беручи участь у розгромі численних ворогів у роки громадянської і Великої Вітчизняної воєн. І зараз, перебуваючи на заслуженому відпочинку, Ви в міру своїх сил продовжуєте вносити вклад у справу боротьби за втілення в життя ідей Володимира Ілліча Леніна».

Москвичі щиро побажали ветерану доброго здоров'я, великого особистого щастя, довгих років життя і дальших успіхів у громадсько-політичній роботі. Друкуючи цей лист, нестеровська районна газета **«Нове життя»** приєдналася до привітань і щирих побажань доблесному захиснику Вітчизни.

Ходорівське мило

На Ходорівському м'ясокомбінаті освоєно випуск господарського мила. Всього місяць знадобився групі трудівників, щоб переоснастити технологічне обладнання виробничої дільниці на випуск нової продукції. Протягом двох місяців виготовлено 10 тонн ароматизованої продукції. До кінця року, повідомляє жидачівська районна газета **«Радянський шлях»**, в торговельну мережу району та області надійде ще 15 тонн дефіцитної продукції.

Є мед і насіння

По-господарськи ставиться правління агрономічної служби колгоспу «Серп і Молот» Золочівського району до потреб пасіки. З весни й до осені тут добре організовано медоносний конвеєр сільськогосподарських культур — спочатку цвіте ріпак, потім еспарцет, насінники червоної конюшини, буркун та інші. Є мед, є і насіння. При плані 800 кілограмів тут одержано 1100 кілограмів меду, який реалізовано державі, трудівникам полів і ферм.

Агрономи колгоспу разом з пасічником В. М. Гнипом у ці дні обговорили структуру посівних площ, у тому числі розміщення медоносів, насінників багаторічних трав. Неподалік від пасіки посіяно 100 гектарів конюшини. Це — запорука високих медозборів у наступному році.

Слід додати, що там, де розміщується пасіка, не сіють технічних культур. У такий спосіб не вносять «хімії» і не труюють бджіл. Про цей успіх колгоспних бджолярів розповіла районна газета **«Ленінське слово»**.

Для підсобних господарств

Добре вродила колгоспна нива в «Радянській Україні», повідомляє миколаївська районна газета **«Ленінська зоря»**. Ось і люди тепер матимуть хліб. Серед тих, хто вже одержав зерно, газета називає сім'ю доярки Ганни Данильців. Вона на заслуженому відпочинку, але не залишає роботи. У колгоспі також трудяться її чоловік, донька і онук.

Рішенням правління господарства виділено по одному центнеру зерна ветеранам Великої Вітчизняної війни, пенсіонерам.

У колгоспі сприяють розвиткові підсобних господарств: трудівникам виділяють сіно-коси, сіно, солому. За здану в колгосп худобу видаватимуть не комбікорм, а зерно — 900 центнерів є у засіках господарства.

Смачного!

У селищі Журавному створено кооператив, що випускає м'ясо-ковбасні вироби. Агропромисловий комбінат «Дністер» виділив колективу приміщення для ковбасного цеху. Кооператори з допомогою будівельників капітально відремонтували його, обладнали холодильним устаткуванням.

Тепер тут випускають більш як десять видів ковбаси, рулет, зельц, свиняче і яловиче рагу в поліетиленовій упаковці тощо. Виготовлену продукцію реалізують через фірмові магазини агропромислового комбінату «Дністер», а також на замовлення покупців. Жителька села Подорожнього Галина Гос, наприклад, була вдячна кооператорам, які вчасно виконали її замовлення для весілля на ковбасу, шинку, зельц та інші продукти.

Жителі навколишніх сіл можуть продати кооператорам вирощених ними бичків чи свиней по ціні навіть вищій, ніж у райзаготоргконторі. Кооператори і самі відгодовують поросят, а планують ще й молодняк великої рогатої худоби. Про цю новину повідомила жидачівська районна газета **«Радянський шлях»**.

А. РУДЕНКО.

Почесне звання

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 25 вересня 1989 року за заслуги у винахідницькій і раціоналізаторській діяльності по удосконаленню техніки і технології виробництва присвоєно почесне звання «Заслужений раціоналізатор Української РСР» Караванову Володимиру Григоровичу — головному механіку Сарненської дистанції колії Львівської залізниці, Ровенська область.

Освоєно новий комплекс

Комсомольсько - молодіжна бригада робітників очисного вибою Степана Івановича Турка з шахти № 10 «Великомостівська» першою у Львівсько-Волинському вугільному басейні освоїла механізований комплекс КМ-137А, вивівши його на проектну потужність. Щодоби колектив нарубує по дві тисячі тонн вугілля.

На базі бригади відбулося заняття школи передового досвіду.

Т. ЛЕХМАН.

Ось уже шість років працює Марія Баран намотувальницею Мостиського заводу науково-виробничого об'єднання «Електрон». Вона має звання «Краща за професією», неодноразово нагороджувалася почесними грамотами та дипломами. Марія очолює комсомольську організацію свого цеху.

На фото: М. Баран.

Фото Ю. Шипунова.

РЕЙД

А ТЕХНІКА НА «ПРИКОЛІ»

Осінь для хлібороба — пора підсумків. Когось радують, а комусь приносять розчарування результати весняно-літньої праці. Але о цій порі року закладається і міцна основа під урожай майбутній. І якщо глибоко задуматися, можна зробити висновок, що не тільки весняний день рік годує. Осінній теж має не менше значення.

І не секрет: у виграші будуть ті колективи, в яких високий рівень трудової і технологічної дисципліни, розвинене почуття відповідальності. Адже належить виконати немалий і непростий обсяг робіт. Нема сумніву у тому (як переконалися члени рейдової бригади), що колективи колгоспів імені Шевченка, «Росія», імені Ватутіна, імені Мічуріна Старосамбірського району успішно справляться з осінніми польовими роботами, бо їм саме і притаманні названі риси характеру. А от про керівників та спеціалістів колгоспів імені Енгельса, «Заповіт Ілліча», імені Чапаєва, імені Ілліча цього не скажеш. Чи не через їх інертність, зволікання з посівною і опинився в цілому район на одному з останніх місць в області. Більше того, роботи тут проводять зі значними технологічними порушеннями.

Господарствами району завдання по сівбі ріпаку на насіння виконано лише на 32,8 процента, найнижчий показник в області. Зовсім не приступали до сівби цієї культури в колгоспах імені Чапаєва та імені Ілліча. А в тих господарствах, де ця робота розпочата, площі засіяно з грубими порушеннями технологічних вимог, передусім це стосується строків. Не зрозуміло, як тут думають виконувати програму «Протеїн».

На сьогодні під сівбу озимих культур підготовлено тільки 65 процентів площ, тоді як по області цей показник вже перевищує 85 процентів. Не треба забувати, що оптимальні строки сівби озимих культур уже практично завершились. Тим часом у господарствах району засіяно лише 26,2 процента озимих на зерно до плану. Але біда не тільки в цьому. Практично у всіх господарствах (навіть у тих, де темпи робіт високі) нехтують такими важливими вимогами, як інкрустація насіння та технологічна колія, що в майбутньому може значно вплинути на недобір урожаю.

Водночас хочеться зауважити, що надзвичайно низькі темпи збирання кукурудзи на силос. Зокрема, в колгоспі «Радянська Україна» щодня скошують не більше трьох гектарів. При таких темпах силосування кукурудзи триватиме 20 днів. У цілому по району залишається ще зібрати 1300 гектарів кукурудзи, що викликає зрозумілу стурбованість.

Зволікають тут і з копанням цукрових буряків. Хочеться нагадати, що і в минулому році керівники господарств не поспішали з цією роботою і провалили плани продажу цукросировини державі.

А тепер декілька слів стосовно проведення робіт в окремих господарствах району. У колгоспі імені Енгельса на час перевірки було посіяно лише 40 гектарів озимих зернових з плану 400 гектарів. Цьогоріч тут зібрали по 23 центнери хліба на круг, тоді як по району вийшло більш як по 27 центнерів. Але, видно, нічого не навчив гіркий досвід, у чому ми мали змогу переконатися, побувавши в урочищі Сторона (рільнича бригада № 1, бригадир З. В. Тисовський), де на 50-гектарній площі ведеться сівба озимого жита. Ґрунт дуже погано підготовлений, насіння не протруєне. Сівба здійснюється без одночасного внесення мінеральних добрив у рядки. За найскромнішими підрахунками встановили, що недобір врожаю на цій площі становитиме до трьох центнерів з гектара. І в той же час головний агроном колгоспу Б. Ю. Крутій займається виключно реалізацією картоплі, агроном по захисту рослин теж закріплений за збиранням буряків.

Подібна картина і в колгоспі імені Чапаєва, де урожай зернових менший від середньорайонного показника. І тут не поспішають з сівбою. Чому? У розмові з головним агрономом Л. А. Конечним дізнались, що цю роботу буде закінчено до 15 жовтня і не скоріше. Така категоричність викликана тим, що у ці дні не вистачає тракторів. Хоча ми мали змогу переконатися в іншому. Того дня у тракторній бригаді простоювали два колісних, два гусеничних та два потужних Т-150 агрегати, один з яких на гусеничному ході стоїть без діла уже чотири місяці. Інженерну службу колгоспу, ні АПО «Підгір'я» мабуть не цікавить така тривожна картина. Зазначимо, що і до ремонту бурякозбиральної техніки тут теж поки що не приступали. Питається: а коли ж думають розпочати копання коренів?

Непротруєним насінням, без внесення мінеральних добрив сіяли озимі зернові у колгоспах імені Ілліча та «Радянська Україна».

На закінчення скажемо і про те, що в цих господарствах на «приколі» стоїть по 4 — 6 тракторів різних марок. Як не прикро, новостворена інженерна служба, що діє при виробничо-технічному підприємстві «Агропромтехніка», не володіє ситуацією в районі. Практично в кожному господарстві механізатори нарікали на нестачу запасних частин, особливо пально-мастильних матеріалів.

Час не жде. Краще строка сівби озимини минають. Лише справжнє вболівання керівників та спеціалістів господарств за майбутній урожай сприятиме недопущенню минулорічних помилок, а отже одержанню більш високих урожаїв.

Рейдова бригада «Вільної України»: М. БОНДАРЕЦЬ — інспектор обласного комітету народного контролю; І. БОЙКО — начальник підвідділу облагропрому; В. ПРОХНА — кореспондент «Вільної України».

СПИРАЮЧИСЬ НА АКТИВ І ГРУПИ

З практики роботи

Найближче до життя в нашій системі стоїть група.

Чому міський комітет народного контролю в останні рік-півтора зосередив значну частину своєї організаторської роботи саме на цій ланці? А вона у нас охоплює 89 головних та 113 цехових груп і 87 постів народного контролю, до складу яких обрано 2475 дозорців.

Особливо активну роботу розгорнули групи народного контролю виробничого об'єднання ковальсько - пресового обладнання, суконної фабрики, відділу робітничого постачання відділка залізниці, заводу «Темара» (голови груп В. І. Фекелов, Ф. І. Лавров, О. А. Коляко, Є. Ф. Михайлишин).

Важливим засобом у нашій роботі, спільній з групами і активом дозорців, стало розширення практики комплексного використання всього арсеналу засобів громадського впливу і демократичних засад. Так, до перевірки дотримання правил торгівлі і громадського харчування, культури обслуговування населення було залучено, крім дозорців, комсомольських прожектористів, працівників державної інспекції по якості товарів і торгівлі. Результати перевірки було розглянуто на розширеній нараді працівників цих галузей сфери обслуговування. 32 працівники було притягнуто до відповідальності за місцем роботи, а керівників управління громадського харчування — на засіданні міського комітету народного контролю. Матеріали перевірки опубліковані в міській газеті.

Міський комітет разом з активом дозорців постійно перевіряє стан будівництва житла і об'єктів соціально-культурного призначення. Ознайомлення з цими питаннями на одинадцяти підприємствах і організаціях міста показало, що розроблені на деяких з них програми не забезпечать до 2000 року житлом усіх членів трудових колективів, які мають в цьому потребу. Тому керівників таких господарств зобов'язано переглянути ці програми, а групам народного контролю доручено взяти цю роботу під постійний контроль.

Ми кілька разів розглядали на своїх засіданнях в присутності голів груп народного контролю стан справ у підсобних господарствах підприємств та організацій, зокрема виробництва м'яса. Матеріали перевірок і розгляд цього питання теж публікувались в газеті «Будівник комунізму». Це сприяло тому, що кількість підсобних господарств зросла. Було знайдено ряд нових форм забезпечення працюючих м'ясом.

Дозорці Стрия взяли під контроль і екологічну ситуацію в місті. На засіданні комітету заслухано дев'ять керівників господарств. Ряд з них притягнуто до відповідальності за те, що вони не вжили ефективних заходів для усунення забруднення повітряного і водного басейну. Було також відмічено слабку роботу в цьому напрямі санепідемстанції та управління водопровідного і каналізаційного господарства.

На базі нашого комітету проводився обласний експеримент по координації роботи контролюючих органів. Він дав позитивні результати в справі зменшення кількості перевірок при посиленні їх глибини і якості реагування.

Важливою складовою діяльності міського комітету і груп народного контролю стала турбота про залучення до співробітництва принципових і компетентних спеціалістів, продумана організація їх роботи. Але ситуація тут в останній час ускладнилась. Відчувається, що вона ще більше загострюється, зокрема в зв'язку з новими умовами господарювання, які розкривають перед висококваліфікованими працівниками нові перспективи морального і матеріального заохочення. Для вирішення питань відбору активу позаштатних працівників-дозорців необхідна зацікавлена допомога первинних партійних організацій, ради ветеранів. Враховуючи, що позаштатний активіст - дозорець працює на громадських засадах, необхідно знайти нові форми заохочення їх праці, які стали б деякою компенсацією за напружену і не завжди приємну конфліктну роботу, яку вони проводять.

Це особливо важливо ще й тому, що штатних працівників міського комітету народного контролю всього три. Та й зарплата в них невисока.

Посилення уваги керівних органів народного контролю, партійних комітетів до праці груп народного контролю, створення і зміцнення активу дозорців — важливе завдання сьогодення, від якого в значній мірі залежить успіх покладених на нас завдань, обов'язків.

І. ПЛЮТА.
Голова Стрийського міського комітету народного контролю.

Зберегти зібране і збудоване

10 тисяч тонн зерна зберігалось на Радехівському міжгосподарському комбікормовому заводі, коли 23 серпня там загорівся зерносклад. Добре, що енергія й оперативність команд 124 пожежних автомашин, які прибули сюди не лише з районів нашої області, а й з сусідньої — Волинської, допомогли виграти бій з вогнем.

Але інша поспішність стала причиною охоплення зерноскладу вогнем. Саме вона, а також нехтування правилами безпеки, які допустили на заводі (директор Р. Ф. Пазин) при спорудженні зерноскладу і в початковий період його експлуатації, призвели до лиха. Це підтверджується і тим, що хоча члени добровільної пожежної дружини своєчасно виявили небезпеку й робили все, щоб ліквідувати полум'я вогнегасниками, проникнути під дах, на галерею вони не могли, бо не було своєї пожежної техніки. Упущення в конструкції сприяли тому, що вогонь швидко охопив дах.

На щастя, зерно вдалося врятувати. Правда, 10 тисяч карбованців, що з'їв вогонь, знищивши дві третини даху, на дорозі не валяються.

А попереджень про небезпеку Р. Ф. Пазин діставав достатньо, як і керівники Бродівського, Пустомитівського, Нестеровського та інших міжгосподарських комбікормових заводів, де небезпека не менша.

Таке ставлення до збереження зерна не лише у них. Візьмемо зерносклад Перемишлянського зерноочисного комплексу в селі Ушковичах (директор М. М. Женчук). Проходи і другий вихід з нього завалені зерном, дерев'яні частини даху не оброблені вогнезахисним розчином. Поруч матеріальний склад, який не ізольований негорючими конструкціями. Не відповідає вимогам безпеки електромережа. Вогнегасники розміщені не на щитах, а в іншому приміщенні. Залишає бажати кращого стан каркасної ворохосушарки льону. З двору не вивезено полову льону.

Пильність ! тут необхідна. Адже в засіках зберігається близько 4800 тонн насіння.

...На території тракторної бригади колгоспу імені Чапаєва Стрийського району є пожежний автомобіль. Подається сигнал тривоги. Але щоб подати з нього воду, члени пожежно-сторожової охорони возяться дуже довго. Та й пожежний автомобіль у такому стані, що надій на нього мало.

На відміну від цього господарства, в колгоспі імені 17 Вересня цього ж району (голова правління колгоспу С. М. Хомин) пожежна служба в повній бойовій готовності. В добре обладнаному депо все на місці.

На Стрийщині ведеться і ряд будівельних робіт з метою поліпшення побутових, культурних та інших потреб населення. Таким, наприклад, є спорудження колгоспом «Дружба» в селі Братківцях соціально - громадського центру, на який піде чимало коштів. Та, на превеликий жаль, будівельники не приділяють уваги створенню належної системи захисту від вогню. Не виконуються, зокрема, обов'язкові вимоги, що мають бути реалізовані з самого початку будівельних робіт.

Не може не дивувати й самоуправство, яке допускають окремі керівники господарств і установ. Так, у селищі Моршині в лісовій курортній смузі по вулиці Щорса Львівський лісотехнічний інститут побудував базу відпочинку без погодження з службою пожежного нагляду. Через це довелося винести рішення про припинення експлуатації споруди, яка наповнена дерев'яними конструкціями і становить серйозну загрозу займання. Роботи в ній виконані з нехтуванням елементарних вимог безпеки. Але люди в будинку живуть і працюють.

Як же таке можуть допускати виконкоми Моршинської селищної і Стрийської міської Рад народних депутатів?

Як не прикро, але безтурботність і навіть нечесність проявляють іноді ті, хто за своїм службовим становищем має бути одним з перших у боротьбі за профілактику стихійних лих. Так, Львівська дільниця мобільного спеціалізованого управління № 87 тресту «Союзантисептик» мала виконати вогнезахисну обробку шкільних споруд у селах Свірж, Костенів, Великі Глібовичі, Романів, Дунаїв, Липівці, Болотня Перемишлянського району. Але бригада (виконроб М. І. Нагорняк) в деяких школах виконала лише частину робіт, а в деяких взагалі нічого не зробила. Одержали ж за таку «роботу» близько чотирьох тисяч карбованців.

Щорічно в осінньо-зимовий період через безтурботність від вогню, дощів, снігу і завірюх гине чимала частка зібраного врожаю, заготовлених кормів, насіння, чимало будівель.

Уже в перші осінні дні в області потерпіли від пожеж 56 господарств. Так, у колгоспі «Прогрес» Самбірського району згоріло 100 центнерів льонотрести, у колгоспі «Мир» Нестеровського району — 38 тонн соломи, в колгоспі імені Шевченка Миколаївського району — дах кормокухні.

Отже, ці застереження не марні!

Прес-конференція у Львівському облвиконкомі про підготовку до фестивалю

З чистого джерела

Цими днями відбулася прес-конференція членів оргкомітету по проведенню IV Республіканського фестивалю фольклорного мистецтва, що проходитиме на Львівщині 29-30 вересня і 1 жовтня, з журналістами обласних та республіканських газет, радіо і телебачення.

— Нам усім необхідно повернутися в лоно української культури, — сказала, відкриваючи засідання, голова оргкомітету, заступник голови облвиконкому І.С. Алаєва. — Ми дуже багато втратили за ці роки. Між тим, у фольклорі — душа народу, його історія, його майбутнє. Час показухи, помпезності, після якого настало запустіння, сподіваємося, минув безповоротно. Тому, готуючись до свята, ми враховували уроки минулих фестивалів, що, як знаємо, проходили в Тернополі, Полтаві, Хмельницькому. Кожному фестивалю передувало спорудження співочого поля. Однак після фестивалю поле, як правило, пустіє, і навіть найбільш людні концерти не в змозі заповнити його. Отже, кошти затрачено немалі, а віддачі нема. Ми пішли іншим шляхом: у найулюбленішому для львів'ян місці відпочинку — Шевченківському гаї, де і так кожної неділі в будь-яку пору року відбуваються концерти фольклорних колективів, виставки творів народних умільців, спорудили ландшафтно - фольклорний театр. Такий театр давно потрібний у Львові і, певна річ, після фестивалю не буде порожнім.

Про хід фестивалю розповів начальник обласного управління культури П. П. Зозуляк. Підкресливши, що фестиваль присвячується 50-річчю Возз'єднання західноукраїнських земель в єдиній Українській Радянській державі у складі СРСР, він сказав:

— Митці Львова самі вийшли з такою ініціативою перед Міністерством культури СРСР. Бо, незважаючи на народний біль, на чорні сторінки історії, пов'язані з кривавим розгулом сталінщини, Возз'єднання — акт великої історичної ваги, бо дало можливість нашому українському народу з'єднатися в єдине ціле.

Відкривається фестиваль 29 вересня на стадіоні «Дружба» великою театралізованою виставою. Такі ж вистави на стадіоні проходитимуть і в два наступні дні. Найбільше фестивальних подій заплановано на 30 вересня. У Шевченківському гаї об 11 годині відкриється виставка творів народних умільців. Окремі роботи можна буде придбати. На майданчиках — концерти фольклорних колективів. О 15 годині — свято пісні на сцені новозбудованого фольклорного театру. В ньому візьме участь близько 1500 учасників хорових колективів.

Такі ж свята відбудуться в десяти районах області. Зрозуміло, з урахуванням індивідуальності місцевості. Скажемо, в Новому Виткові Радехівського району на батьківщині видатного співака Олександра Мишуги відбудеться свято «Пісень дивних чародій»; на Стрийщині це будуть «Пісні оновленого краю»; в Турці — «Пісні мого села»; у Бродах — «Свято радянської пісні і музики». І так у кожному районі.

Квитки на театралізовані вистави продаються в касах на стадіоні «Дружба». Вхід у Шевченківський гай — по запрошеннях, що будуть розповсюджені в трудових колективах. Звісно, потрапити зможуть далеко не всі бажаючі. Однак причин для хвилювань нема — всі учасники вистав виступлять наступного дня на майданчиках міста на святі Дня Львова.

У рамках фестивалю, в неділю нас чекають ще дві важливі для Львова мистецькі події — відкриття першої і єдиної в республіці дитячої хорової школи «Дударик» (в костьолі св. Лазаря) на базі дитячого хору хлопчиків «Дударик», музею Соломії Крушельницької в будинку по вулиці Чернишевського, де жила співачка.

— Мені довелося вже багато разів бути режисером великих мистецьких свят, — розповів народний артист УРСР, головний режисер святкової театральної вистави Б. Г. Шарварко. — І мушу сказати, що зібрати великі і визначні сили одночасно вдається дуже рідко. У Львові це вдалося — більше десятка народних артистів СРСР, УРСР, серед яких Д. Гнатюк, Ю. Богатиков, Н. Матвієнко, С. Ротару, цікаві хорові, танцювальні колективи. Та й місце для театру вибрано чудове. Театр вдався на славу — оригінальна архітектура, добра акустика. Це кращий театральний майданчик республіки й країни.

Підготовка театралізованої вистави, признаюся, йде важко. Вперше такий захід проводиться на госпрозрахунку. Крім того, прагнемо не відривати учасників від лекцій, роботи.

Секретар облпрофради Л. М. Акімова повідомила, що профспілки теж були серед активних організаторів IV Республіканського фестивалю. На його проведення виділено 200 тисяч карбованців. З них 50 тисяч — на спорудження театру, 30 — об'єднанню молодіжних клубів, решту — на оновлення реквізиту і костюмів учасників художньої самодіяльності. Сподіваюся, сказала Л. М. Акімова, фестиваль вдало доповнить «Свято робітничої пісні», що відбудеться в неділю біля пам'ятника Івану Франку. Тут же буде вручено першу обласну премію імені М. Кіх.

У прес-конференції взяли участь начальник головного управління культосвітньої роботи Міністерства культури УРСР М. В. Седун і начальник відділу Міністерства культури УРСР В. О. Токарчук.

Члени оргкомітету відповіли на запитання журналістів.

Л. РУПНЯК.

ЧОМУ СКИСАЄ МОЛОКО

НАДВЕЧІР 11 вересня у редакції пролунав телефонний дзвінок:

— Завтра тиждень, як у магазин № 501 то вранці, то ввечері завозять молоко, яке вже скисло або одразу ж скисає.

Подібні сигнали час від часу надходять і з інших мікрорайонів Львова. Наступного ранку представники редакції та інспекції по якості товарів і торгівлі самі стали свідками завезення в цей магазин 240 літрів молока, яке навіть не було потреби піддавати експертизі: добре було видно, що воно скисле. У холодильній камері було ще 204 літри скислого молока вечірнього завозу.

Запрошена до магазину завідуюча виробництвом Львівського молококомбінату О. М. Романюк чіткого пояснення причини такого стану молока так і не змогла дати. Твердила одне:

— Є підозріння, що винні в цьому постачальники — молокозаводи й господарства сусідніх зі Львовом районів... Змішують... Щось досипають.

Відверто кажучи, ніяково було слухати таке. Напрошувалось запитання: чому ж, маючи такі підозріння, керівники молококомбінату спокійно констатують це і нічого не роблять для вияснення і виправлення становища? Адже скарги на завезення такого молока періодично повторюються.

Протягом трьох тижнів серпня перевірку молококомбінату робили державна інспекція по якості товарів і торгівлі, обласний комітет народного контролю, санепідемстанція та інші. Було виявлено масу всіляких недоліків. Визнано, що лабораторія не має необхідної бази для здійснення належного аналізу молока, яке надходить на комбінат.

Нема для цього й достатнього штату працівників. Неякісно здійснюється ремонт технологічного обладнання, автоматики. Протікають трубопроводи, пастеризатори, що заважає дотриманню обов'язкового сухого режиму роботи. Не діє терморегулююче обладнання в цеху незбираного молока. Допускаються грубі порушення правил використання і зберігання сірчаної кислоти. Погано промиваються фляги. Не дотримується тут і температурний режим миття. В окремі дні немає гарячої води. Перевірка виявила й інші порушення санітарного режиму.

Природно запитати: що ж робить керівництво комбінату, аби оперативно ліквідувати порушення режиму роботи, недоліки, що залежать виключно від нього? Замість відповіді наведемо такий факт. Згадана вище компетентна представницька комісія виявила ці недоліки ще перед 20 серпня, а директор Львівського молококомбінату І. В. Лехів видав наказ - реагування... 8 вересня. Більш ніж два тижні потрібно було керівництву, щоб з'явився папірець, де є «накачки» окремим відповідальним працівникам комбінату і жодного натяку на детально розроблений план ліквідації недоліків, про які йшлося вище.

Не станемо зупинятись на ряді інших упущень у роботі молококомбінату, що призводить до випуску молокопродукції низької якості. Безумовно, дається взнаки поспішність здачі в експлуатацію комбінату з істотними недоробками. І, якщо бути принциповим, то варто повернутись до питання про те, хто винен і в цьому, і в тому, що й проектна документація не відповідає сучасним потребам такого закладу. Про логічність цієї думки, яку висловлюють і представники комбінату, і санітарно-епідеміологічна служба, і торгівля, свідчить хоча б те, що старший від нього Львівський молокозавод дає значно кращу продукцію. Хоча до нього теж є претензії, але їх значно менше.

Що ж до підозри про домішки в молоці, що надходить до комбінату, то їх відкидати зовсім не можна. Коли в справу втрутився обласний комітет народного контролю, давши певні завдання районним комітетам, якість молока, що останніми днями надійшло на комбінат, певною мірою поліпшилась. Отже, керівники сусідніх районів — Пустомитівського, Кам'янсько-Бузького, Нестеровського, Яворівського та інших — повинні зацікавитись цією дивною ситуацією.

Висловлюється ще одна думка. В згаданих щойно районах є непогано обладнані молокозаводи, які могли б прямо поставляти незбиране молоко на львівський молочний ринок. До речі, кілька років підряд це робив тодішній радгосп «Винниківський» та інші господарства. Чому ж не продовжити цю вигідну всім практику? Адже це не викликає ніяких додаткових витрат, а справу постачання міста молоком значно поліпшило б. Чи не варто облагропрому, Львівському виробничому об'єднанню молочної промисловості розглянути цю розумну, підказану життям ідею?

ЛИХОМАНИТЬ ОВОЧЕВИЙ РИНОК

Коли червоніло на прилавках

Друга і третя декади серпня характеризувались чималою насиченістю ринку кавунами, динями, яблуками, помідорами. Щодо останніх, то якихось два тижні, здавалося, вулиці почервоніли в місцях їх реалізації, стільки їх було. Але ж на багатьох прилавках вони вже виявилися настільки перезрілими, що досить сильно підтікали. У магазині № 173 при відвідинах рейдової бригади виявилось, що з 35 ящиків помідорів, сім були переповнені тими, які відбракували незадоволені покупці. З подібним довелося зустрітись і в більшості з відвіданих тоді магазинів, біля лотків від них.

На лотку від магазину № 96, що розмістився на стику вулиць 1 Травня і Миру (продавець В. А. Заспо) непридатних помідорів виявилось 70 процентів з 15 ящиків. Не набагато кращим здавався цей товар на прилавках і в підсобках самого магазину, який був ними переповнений. І в той момент, 25 серпня зранку, підійшла нова машина з помідорами. Куди їх подіти, коли ще так багато з попередніх завезень? «Та ще й течуть». Це зауваження чулося з обох сторін прилавка.

Запитань повсюдно чимало. Зокрема, про те, чому при закупівлях працівники плодоовочторгів не рахуються з тим, що помідори швидко перезрівають. Для чого їх завозять спочатку на базу? Кажуть, це полегшує роботу апарату бази, самого плодоовочеторгу, їх диспетчерської служби. Але ж продукт псується від багаторазового перекладання. Чи не варто якось спростити процедуру? Бо ж велика маса товару пропадає. Доводиться його списувати, здавати в переробку. За чий же рахунок збитки? Хто може бути в цьому зацікавлений при наявності госпрозрахунку? Адже це суперечить інтересам суспільства.

До цього виникає ще одне запитання. Якщо помідори (чи інші плоди) вже втратили первинну товарну вартість і їх списують для переробки, чому не продавати їх на місці? По новій ціні, встановленій для здачі на переробку. Адже кожна господарка зуміє їх використати для домашніх страв. Це і певне задоволення інтересів споживача, і полегшення роботи плодоовочевих магазинів, баз. Хоча б у часі, транспортних витратах, можливості використання автовантажних машин, яких бракує, для перевезень нового товару.

Думається, що до цих міркувань, які висловлюються і покупцями, і працівниками прилавка, давно вже пора прислухатись і плодоовочеторгу, і споживспілці, і особливо комітетам по цінах виконкомів місцевих Рад.

І настав вересень...

Раптом ситуація змінилась. З державної і кооперативної торгівлі майже зникли картопля, помідори.

Довелося почути і стривожені думки працівників плодоовочевих магазинів з приводу вересневого ажіотажу навколо дефіциту овочів і плодів.

— Чому нам не дозволили в ці складні дні самим завозити помідори з інших регіонів, де їх багато, адже база нам їх тепер не постачає? Не дай бог настануть ранні морози, тоді їх там переорють на полі.

Сподіваємось, керівники облплодоовочеторгу, споживчої спілки виявлять мужність і дадуть на це запитання чесну і пряму відповідь. Не відпискою. А оперативною доставкою товару в магазини, на овочеві базари. Як і на те, чому в торговельній мережі майже нема картоплі, хоча врожай тепер значно кращий, ніж торік.

Є спроба виправдатись тим, що «в господарствах йде закладання на зиму». Хто, в якому ж кабінеті протягом років ігнорує потреби вересневого ринку і вольовими командами доводить справу до невдоволення населення? На це теж необхідна пряма і відверта відповідь.

Зрозуміло, що ніхто не стане заперечувати важливості закладання овочів на зиму як і необхідності всемірної допомоги інвалідам війни, престарілим, багатодітним сім'ям, трудовим колективам навчальних і медичних закладів, підприємств і установ в організованій заготівлі картоплі, капусти тощо. Але не можна ігнорувати потреб вересневого прилавка.

Неділя, 10 вересня. На підході до Центрального ринку по вулиці Шпитальній з десяток лотків і автовантажних машин, з яких продають овочі. Вибір скупий. На більшості лотків нема цінників. Подібне і в магазині № 2 міськкоопторгу. Копчена риба вивішена поруч з овочами і плодами. Чергові продавці не можуть відповісти на запитання, коли були в продажу помідори, картопля. Лише одна пригадує — картопля була давно:

— Здається, тоді, коли ціна ще була 1,5—0,7 карбованця.

Поруч з магазином іде жвава торгівля приватними помідорами. Їх тут чимало, і вони вже теж переспілі, навіть течуть. Але люди навперебій купують, хоча ціна — карбованець. Дещо далі — теж приватні. Гарний вигляд, ціна — 2 карбованці за кілограм. Продає 4.300 кілограмів робітниця криворізького радгоспу «Красіно», яка отримала їх за працю як натуроплату. Довідка районної станції захисту рослин без підпису керівників, а печатка не станції, а радгоспна. Чому цього не помітили керівники базару, коли давали дозвіл на продаж? Як же тут борються за хіміко-біологічну безпеку товару? Не видно, щоб міліцейська група, яка тут розміщена, і контролюючі служби стежили за дотриманням правил торгівлі, вели боротьбу з перекупниками.

Перевірки, які проводились протягом серпня-вересня рейдовою бригадою управління державної інспекції по якості товарів і торгівлі та газети «Вільна Україна» і охопили понад 20 об'єктів, показали, як ми вже бачили, що типові порушення елементарних правил радянської торгівлі досить живучі.

Кілька типових прикладів. За сигналом покупців відвідуємо магазин № 37, що по вулиці Шевченка, 366. Замість відпуску овочів малої кількості через настільну циферблатну вагу роблять це на великій, на якій дозволяється зважувати не менше [illegible] кілограмів товару. «Комерційний ефект»? Відхилення від реальної ваги товару і оплата продавцю за 15,2 кілограма, хоча фактично було відпущено 14,1. Та покупець мусів заплатити ще й за гнилу продукцію і землю, яка була в пакунку. Заробляли тут (завмаг С. Б. Б[illegible]) ще й на тому, що більш ніж на третину був розбавлений сік, який відпускала М. М. Іваш.

У магазині № 54 продавець А. С. Бернат при зважуванні товару користувався не гирями, а однолітровою банкою соку. Із 223 кілограмів болгарського перцю, що тут продавався, 98 вже були згнилими.

У магазині № 139 (70), де завмагом [illegible] Шиповська, продавець М. М. Герега при контрольній закупці на 5,95 карбованця зробив обрахунок на 1,55 карбованця.

Ще кілька років тому рейдова бригада газети двічі ставила питання про істотні недоліки в роботі магазину № 99 (27) на ринку «Новий». І ось кінець серпня — початок вересня. Ми знову тут. За прилавком замість двох-трьох продавців — один. Люди в черзі хвилюються: бояться запізнитися на роботу, а відійти не хочеться — торгують гарними яблуками. Правда, вони змішані з чималою кількістю зіпсутих, що сприяє дальшому погіршенню їх стану.

На цінниках нема штампа, не вказана назва плоду, сортність. Навіть номер магазину за ці кілька років «не встигли» написати.

При перевірці інспекцією холодильників і складів плодоовочевих баз № 1 і № 2 виявлено недостачі нестандартної і ранньої капусти, буряків, картоплі, часнику, кількох сортів ізюму, горошку в банках тощо (завідуючі складами Р. П. Гайдучок, В. Н. Коломієць, Б. Я. Плебанський, С. І. Довганик).

На консервному складі плодоовочевої бази № 1 (завідуючий С. І. Довганик) з 22 квітня зберігаються нереалізованими 160 кілограмів інжиру, 38 кілограмів ізюму кіпрського. Рознарядка на відпуск зеленого горошку, кави не складається.

Звиклось... А далі як?

У більшості перевірених підрозділів плодоовочевої торгівлі виявлено порушення правил радянської торгівлі.

Щодо матеріалів державної інспекції по якості товарів і торгівлі, то вони часто дають ефект у тому, що при виявленні ряду порушень певна категорія збитків повертається в державний бюджет. За наслідками перевірок вживаються й адміністративні заходи.

І все ж скільки разів доводилось зустрічатись із слабким реагуванням керівників торгів, хоча у відписках все немов гаразд: «Заходів вжито». Ось хоча б такі приклади. Не раз рейдові бригади ставили питання про вже згадані порушення в оформленні цінників на товар. А вони повторюються. Скільки разів говорилося про належне оформлення лотків, а вони й зараз у занедбаному вигляді і на них не завжди знайдеш чи прочитаєш номер магазину, якому вони належать. Роками ігнорується обов'язкова вимога, щоб продавець мав спеціальний одяг, нагрудний знак, посвідчення на право торгівлі. Реально ж як?

Ось лист до редакції на чотири сторінки. У ньому розповідь про ряд порушень правил торгівлі, розбіжності у цінах на плодоовочеву продукцію, що продається на імпровізованому базарі біля нового ЦУМу по вулиці Артема у Львові. Що тут може перевірити рейдова бригада, коли він «імпровізований», коли тут розмістились і продавці приватної городньої продукції, і державної, і споживчих спілок, і ті, що називають себе кооператорами? Та й кожен з них знає, що його перебування тут неузаконене. Зрештою, чи логічна така неузаконена ситуація?

Познайомимо читача з одним красномовним фактом. На майданчику, що між новим ЦУМом і автобусно-тролейбусною зупинкою, крім примітивних лотків, кілька критих, добре обладнаних автомашин, наповнених яблуками. Почали продавати лише з однієї. Але хвилин через 10—15 і тут згортають торгівлю, бо ж базар — імпровізований. Машини прибули з інших областей, і тепер, у середині дня, треба шукати іншого місця. А тут найбільш доцільно: повно покупців — пасажирів на зупинці, які їдуть в різні напрямки Львова. І кого не спитаєш, кожен твердить, що хотів би купити плоди садів, городину саме тут. «Місце підходить для невеликого базару» — їхня думка. Таку ж думку довелося чути, ще коли ЦУМ будувався. На позитивний виступ газети про це тоді надійшла негативна відповідь Радянського райвиконкому. Життя ж, як бачимо, ставить питання інакше. То невже не варто повернутись до цього? Адже зупинки приватних машин не так важко перенести на сусідню вулицю. Та й на протилежній стороні теж неважко розмістити павільйони, лотки для торгівлі плодоовочевою продукцією. Якщо це зробити з обох сторін, гарно оформити, то й вулиця виглядатиме краще. А населення цього великого житлового масиву і відвідувачі ЦУМу зможуть полегшити задоволення своїх потреб без проїзду у віддалені ринки Львова.

Та досить фактів і міркувань. Пора діяти, і діяти рішуче!

Добірка підготовлена бригадою позаштатного відділу народного контролю: І. Сердюк — ветеран війни і праці; Б. Гриб, Г. Михняк — старші інспектори управління державної інспекції по якості товарів і торгівлі; В. Сукач, О. Юренц — підполковники внутрішньої служби; Б. Ходиркер — завідуючий позаштатним відділом народного контролю «Вільної України».

Строк передплати продовжено

Передплату всіх центральних газет і журналів на 1990 рік продовжено ще на місяць: по 31 жовтня включно — таке рішення прийняло міністерство зв'язку СРСР.

— Початково встановлений строк закінчення передплати — 1 жовтня — було визначено умовно, — сказав кореспондентові ТАРС заступник міністра зв'язку СРСР Є. О. Манякін. — Все залежало від того, як проходитиме така тривала передплатна кампанія. Що ж показала практика? На 1 вересня передплату оформили в середньому близько половини передплатників нинішнього року. Можливо, дається взнаки звичка багатьох з нас відкладати справи на потім.

Уже в ході передплатної кампанії виник ряд моментів, які можуть вплинути на її підсумки. Передплатники дізнались про створення нових газет «Рабочая трибуна» і «Экономика и жизнь», тижневиків «Земля и люди», «Экран и сцена». Почне виходити новий політичний журнал «Диалог», періодичність і ціна якого визначились лише 15 вересня. З 1 вересня відкрито передплату нових журналів для дітей «Трамвай» і «Мы».

Не можна не враховувати й інтересів такої суспільно активної категорії передплатників, як студенти, багато з яких до жовтня пробудуть на «картоплі».

Вплинуло на наше рішення й те, що складною залишається ситуація з роздрібним продажем. Попит тепер задовольняється лише на 50 процентів. Наприклад, у кіоски щодня завозиться 1.250 тисяч примірників «Правды», тоді як фактична потреба — близько 2 мільйонів. У «Советского спорта» ці цифри — відповідно 470 тисяч і 800 тисяч.

Коли ми приймали рішення про продовження передплати, висловлювались побоювання, що будуть труднощі з папером. Але за нашими розрахунками кількість передплатників залишиться приблизно на рівні нинішнього року. В будь-якому разі посилання на нестачу паперу не можуть бути підставою для горезвісних лімітів. У майбутньому, я вважаю, треба встановити твердий строк передплати — до 1 листопада.

Як повідомив Є. О. Манякін, рішення про продовження передплати стосується лише центральних видань. Тим, хто не встигне оформити передплату з січня, не варто журитися: вони зможуть одержувати пресу з лютого, для цього треба передплатити центральні журнали до 31 грудня, а центральні газети — до 12 січня наступного року.

Щодо республіканської і місцевої преси — це в компетенції радянських і партійних органів на місцях.

Н. МАРУНОВ.
Кор. ТАРС.
Москва.

Продовжимо справи предків

Мабуть, найпершою віхою в ряду заходів по увічненню пам'яті Кобзаря на землях Пустомитівського району було встановлення памятника у вигляді пірамідальної скелі з вмурованим портретом Т. Г. Шевченка в центрі села Лисиничів. Збудований він був на кошти громади та місцевої читальні «Просвіта». Ініціаторами його спорудження були селяни Данило Вентик і Петро та Семен Бурбели. Пам'ятник за власним проектом виготовив львівський муляр Скшида. Урочисте відкриття відбулось 17 вересня 1911 року.

У тому ж році члени читальні в Городиславичах постановили назвати іменем Т. Г. Шевченка центральну площу в селі і навіть звертались до товариства «Просвіта» у Львові з проханою вислати їм бляшану табличку з відповідним написом.

Гідно було відзначено в Галичині 100-річчя з дня народження Кобзаря. За підрахунками історика В. В. Грабовецького, тут тільки за першу половину 1914 року встановлено 31 пам'ятник Т. Г. Шевченку, названо його ім'ям 50 вулиць, вісім площ, дві школи, насипано 15 символічних могил, посаджено 33 дуби, встановлено сорок пам'ятних таблиць.

Коштом громади в 1914 році було встановлено погруддя Шевченка в селі Дмитрі (тепер чомусь Дмитрів). У центрі Пустомитів на високому кургані з ініціативи селянина Стернюка був збудований пам'ятник з написом «1814—1914. Поховайте та вставайте». В роки першої світової війни він був знищений. Одночасно друге погруддя Кобзаря було встановлене в каплиці за Пустомитами, але також невдовзі було знищене.

В Звенигороді 31 травня 1914 року на чотириметровому кургані було встановлено погруддя Т. Г. Шевченка разом з пам'ятною дошкою: «1814—1914. В столітні роковини уродин. Звенигородські українці». Під час першої світової війни погруддя було зняте селянином Мартином та заховане в стодолі, яка невдовзі згоріла від прямого попадання снаряда. 21 червня 1914 року відбулося урочисте відкриття гарного пам'ятника Кобзареві в Горбачах. Погруддя витесав з каменю умілець Дзиндра в Демні (тепер Димівка Миколаївського району). Ідея його встановлення була висунута ще в 1911 році жителем села Федором Михайлівим (сам він помер у львівських «Бригідках» в грудні 1919 року, будучи засудженим до довічного ув'язнення).

Селяни Сухоріччя в 1914 році вирішили насипати в селі Шевченкову могилу і назвати його ім'ям вулицю. Аматорський гурток читальні зіграв перед односельчанами «Назара Стодолю».

З 1939 року ім'я Т. Г. Шевченка носила читальня в Оброшиному. Мабуть, у роки другої світової війни було відкрито пам'ятник Кобзареві у вигляді погруддя на чотиригранній утятій піраміді в Чижикові. Погруддя було куплене у Львові, а постамент збудував місцевий житель Лущинський. У 1958 році цей пам'ятник був перебудований і перенесений в краще місце. Урочисте відкриття його відбулось 1 травня 1958 року під керівництвом тодішнього голови колгоспу І. К. Макарова.

31 жовтня 1959 року на честь 20-річчя Возз'єднання був відкритий пам'ятник Т. Г. Шевченкові в Товщеві. Ініціатором його спорудження був тодішній голова виконкому сільської Ради К. Є. Машталір. І нарешті весною 1989 року відкрито пам'ятник Кобзареві на подвір'ї школи в Давидові.

Ім'я Шевченкове люди присвоювали і новоствореним колективним господарствам в районі. З квітня 1946 року цим ім'ям був поіменований колгосп в Наварії, з 1947 — колгосп в Звенигороді.

Сподіваємося, що жителі Городославичів, Сухоріччя та Пустомитів не залишаться байдужими до добрих справ своїх предків і в час оновлення всього нашого суспільного життя подбають про відновлення пам'яті Кобзаря в своїх населених пунктах. Також не можна не відзначити, що дуже вже сиротливо виглядає невеличкий пам'ятник Шевченкові, затиснутий новими будівлями культурно - меморіального комплексу в Звенигороді. Чи не час подумати про краще місце для цього? Та й постамент нащадки могли б зробити не гірший, ніж їх «малоосвічені» предки.

В. ЛАБА.
Краєзнавець.

Бібліографічні знахідки

Вірш на честь поета

До небагатьох літературних творів на пошану О. Пушкіна, що були написані ще за його життя, належить маловідомий сонет «Пушкін», опублікований понад 150 років тому у Львові в першому томі польського альманаху «Слов'янин». Його автор — видавець альманаху, львівський письменник і журналіст Станіслав Яшовський (1803—1842). Твір вміщений у циклі сонетів, присвячених чеському поетові і вченому Янові Коллару, сербському вченому і просвітителю Вуку Стефановичу Караджичу та польському поетові-романтику Томашу Падурі, який писав і вірші українською мовою. Цикл об'єднаний спільним заголовком «Сонети на пошану вчених слов'ян». Поруч з кожним сонетом подана коротка інформація про діячів, до яких звернене поетичне слово. Зокрема, до вірша «Пушкін» додано в підзаголовку: «Пушкін Олександр, народився 1799 року, Знаменитий російський поет».

Що дає підставу стверджувати написання цього твору ще при житті Пушкіна? По-перше, вже те, що автор вказав у наведеній примітці лише рік народження великого поета. С. Яшовський був досить добре поінформований про Пушкіна і його творчість. У 1824 році він виступив у львівській газеті «Розмаїтості» зі статтею «Пушкін». Йому, напевне, належить і ряд інших непідписаних заміток про творчість російського поета, що друкувалися на сторінках цієї ж газети у 20—30-х роках.

Те, що сонет Яшовського написаний не менш як за рік до смерті Пушкіна, переконливо доводять відомості з історії видання альманаху «Слов'янин». Він був поданий до цензури ще в 1835 році. В оголошенні про передплату на альманах, надрукованому в першому номері газети «Розмаїтості» за 1836 рік (2 січня), вказувалося, що це видання в двох томах має вийти у 1836 році і друкування його розпочнеться уже в січні того ж року. В доданому до оголошення проспекті змісту альманаху на одному з перших місць значаться «Сонети на пошану учених слов'ян», між якими називається і «Олександр Пушкін». До речі, в проспекті фігурує і сонет, присвячений Адаму Міцкевичу, який чомусь не потрапив до надрукованого альманаху.

Сонети «На честь слов'янів славних» особливо відзначав Я. Головацький, повідомляючи Я. Коллара в листі від 29 березня 1836 року про оголошену Яшовським передплату на «Слов'янина». Український письменник знав ситуацію з виданням альманаху, очевидно, і від самого Яшовського, а яким підтримував особисті стосунки. У листі до Коллара від 15 вересня 1835 року він повідомляв, що «Слов'янин» ще не вийшов з цензури, посилаючись на інформацію з уст «самого видавця Яшовського». А в листі до того ж адресата від 13 серпня 1836 року сповіщав, що «Слов'янин» ще не вийшов, але незабаром почне друкуватися, передавав чеському вченому поклін Яшовського і запевнення, що альманах буде надісланий йому негайно після появи з друку.

Справа з виданням альманаху затягнулася аж до кінця 1836 року. В інформації Яшовського, надрукованій у «Розмаїтощах» 3 грудня 1836 року, вказувалося, що він не міг досі вийти через відсутність потрібної кількості передплатників, але тепер ця перешкода усунута і перший том «Слов'янина» читачі невдовзі одержать. Цей том вийшов під 1837 рік, а другий — аж у 1839 році.

Отже, всі ці дані засвідчують, що сонет Яшовського був присвячений ще живому Пушкіну.

Твір цікавий осмисленням Пушкіна як геніального поета, слово якого наділене надзвичайною художньою силою і могутнім впливом, трактуванням його як видатного діяча слов'янської культури і особливо перегуком окремих мотивів (зокрема, про приєднання до його творчості колишніх відсталих народів Росії) з «Пам'ятником». Яшовський був людиною освіченою, жваво цікавився російською історією і культурою, знав творчість Пушкіна. Але якоїсь безпосередньої творчої залежності його сонета від пушкінського «Пам'ятника» не могло бути, оскільки останній був опублікований уперше в 1841 році (написаний у 1836), а в рукописі був відомий лише у вузькому колі найближчих друзів поета.

В усякому разі, твір львів'янина заслуговує на увагу як цікавий історико-культурний факт, примітний штрих з ранньої літературної Пушкініани.

Р. КИРЧІВ.

Сонет С. Яшовського подається в українському перекладі з польської поета Володимира Лучука.

Станіслав ЯШОВСЬКИЙ.

ПУШКІН

В країні холоду ти клекотиш вулканом,
Завмерлі давні сни пробуджуєш в людині,
З'явившись як пророк новий в глухій пустині,
Скрізь плавиш кригу душ глаголом полум'яним!
Твоє щемке чуття дає полегкість ранам,
Лунає, голосне, в безмежній височіні,
То тче натхненний спів у дивному тремтінні,
То враз серця стрясе нещадним ураганом.
Тебе читає всяк — панки у Петрограді,
Купці, йдучи в Китай, що на привалі стали,
Башкири з луками й насуплені татари;
Читають там, де й степ, де й гори понад хмари,
Й ген там, у смусі соболинім камчадали
При каганцях тебе також читають раді.

ДОВІДКОВИЙ ВІДДІЛ

ТЕЛЕБАЧЕННЯ

ЧЕТВЕР

28 вересня

І ЗАГАЛЬНОСОЮЗНА ПРОГРАМА ЦТ

6.30 — «120 хвилин».
8.35 — Прем'єра док. фільму.
8.55 — Передача зі Львова.
9.20 — Мультфільми.
9.55 — Футбол. Європейські кубки.
12.00 — «Дитяча година».
13.00 — Спортивна програма. Футбол. Європейські кубки. Бокс. Чемпіонат світу.
15.00 — «Віршів улюблені рядки».
15.35 — Концерт.
16.00 — Док. телефільми.
16.50 — «Про що співають діти землі». «Золоті ворота».
17.40 — Мультфільми.
18.15 — «Влада — Радам».
18.45 — Сьогодні у світі.
19.00 — «...До шістнадцяти і старші».
19.45 — «Синій конверт». За листами програми «Коли співають солдати».
21.00 — Програма «Час».
21.40 — «Актуальне інтерв'ю».
21.50 — Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Дзеркало для героя». 1 і 2 серії.
0.05 — Сьогодні у світі.
0.25 — Фільм «Казка, яку розповіли вночі».
1.40 — Новини.
1.45 — Музей-садиба «Архангельське». Док. фільм.
2.30 — Музичний додаток до про рами «Чортове колесо».

УКРАЇНСЬКЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ

9.00 — Новини.
9.15 — Фільм «Велика перерва». 3 серія.
10.20 — «Від мелодії до мелодії».
10.35 — Шкільний екран. 11 кл. Фізика. Незатухаючі електромагнітні коливання.
11.05 — Новини.
16.30 — Новини.
16.40 — Твори А. Веделя.
17.05 — Телефільм «Голосси».
17.15 — Другий Всесоюзний фестиваль телепрограм, присвячений 45-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. «А їх ще чекала Європа». Програма Білоруського телебачення.
17.55 — Телеафіша.
18.00 — «Шляхом оновлення». По матеріалах Пленуму ЦК КПРС (Л).
18.45 — «Екран дня». Інформаційна програма (Л).
19.00 — «Актуальна камера».
19.30 — «Перлини душі народної».
20.20 — До 50-річчя Возз'єднання Західної України з Українською РСР у складі Союзу РСР». «Село оновленого краю» (Л).
20.50 — «На добраніч, діти!».
21.00 — Програма «Час».
21.40 — Молодіжна студія «Гарт». (Включення Львова).
22.55 — «Вечірній вісник».
23.25 — «Екран дня». Інформаційна програма (Л).
23.40 — «Людина. Автомобіль. Дорога». Тележурнал (Л).

ІІ ЗАГАЛЬНОСОЮЗНА ПРОГРАМА ЦТ

8.00 — Гімнастика.
8.15 — Науково-популярний фільм.
8.35 — Природознавство. 5 кл.
8.55 — Іспанська мова. 1 рік навчання.
9.25 — Науково-популярний фільм.
9.45 — Природознавство. 5 кл.
10.05 — Іспанська мова. 2-й рік навчання.
10.35 — Фізика. 8 кл.
11.05 — Новини.
11.15 — Науково-популярний фільм.
11.40 — Фізика. 8 кл. (повтор).
12.10 — Прем'єра док. телефільму.
12.30 — Фільм-концерт.
13.00 — Новини.
17.00 — Новини.
17.10 — Бокс. Чемпіонат світу. Півфінал.
18.30 — Волейбол. Чемпіонат Європи. Чоловіки. Збірна Румунії — збірна СРСР.
19.00 — На сесії Верховної Ради СРСР. В перерві — 20.00 — «На добраніч, діти!».

Показує Варшава

(Час московський)

Четвер, 28 вересня

ПЕРША ПРОГРАМА

10.05 — «Ритми тіла».
10.35 — «Все для дому».
10.50 — «Домашній дитсадок».
11.15 — Новини.
11.25 — Художній фільм «Поліцейські з Майамі» (США).
12.10 — «Все для дому».
13.10 — Навчальна програма.
18.00 — Програма дня і новини.
18.05 — «Польські здравниці». Репортаж.
18.25 — Для молоді. «Квант» і фільм із серії «Світ, у якому живемо».
19.15 — Телеекспрес.
19.30 — Репортаж.
19.55 — «Зонд».
20.25 — Публіцистична програма.
20.50 — «10 хвилин».
21.00 — «На добраніч, діти!».
21.10 — «Тепер». Господарський тижневик.
21.30 — Новини.
22.05 — Художній фільм «Поліцейські з Майамі» (США).
22.50 — Хроніка «Так було».
23.05 — Студія «Спорт». Чемпіонат світу з боксу.
23.20 — «Пегас».
0.10 — «Час». Публіцистична програма.
0.40 — «Завжди після 23-ї».
1.20 — Новини.

ДРУГА ПРОГРАМА

19.25 — Програма дня.
19.30 — «Скарби польської культури». «Скарби Ягеллонки» (2).
20.00 — Хроніка.
20.30 — Публіцистична програма.
21.00 — Журнал «102».
21.30 — Природознавчий фільм з циклу «Світ рослин». 13 серія «Людина та її середовище» (ЧССР).
22.00 — Студія «Спорт». Великий теніс.
23.00 — «Репортерський експрес».
23.30 — Панорама дня.
23.45 — Художній фільм «Норма Ре» (США).
1.40 — Новини.

ТЕАТРИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ ІМЕНІ І. ФРАНКА. **СІЛЬСЬКА ЧЕСТЬ.** **ШОПЕНІАНА.** Завтра — **ТРАВІАТА.** Поч. о 19 год. 30 хв.

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДРАМТЕАТР ІМЕНІ М. ЗАНЬКОВЕЦЬКОЇ. **КНЯЗЬ ДАНИЛО ГАЛИЦЬКИЙ.** Завтра — **ГАЙДАМАКИ.** Поч. о 19 год. 30 хв.

ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ЮНОГО ГЛЯДАЧА ІМЕНІ М. ГОРЬКОГО. Сьогодні і завтра — **МИНА МАЗАЙЛО.** Поч. о 19 год.

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖЦИРК. Програма з атракціоном **«ТИГРИ, ЛЕВИ І КОНІ»** під керуванням народного артиста СРСР **Володимира Шевченка.** Сьогодні і завтра — поч. о 19 год. 30 хв.

ПОГОДА

Сьогодні по Львову та області передбачається мінлива хмарність, без опадів, вранці місцями туман. Вітер змінних напрямків, 0—5 метрів на секунду. Температура по області 17—22, по місту — 19—21 градус тепла.

РАДІО

ЧЕТВЕР, 28 вересня

По радіостанції на хв. 4,47 м та м. с.

7.20 — 7.40 — «Новини Львівщини». 11.40 — 11.45 — Огляд газет. 11.45 — 12.00 — Музика. Оголошення. Анонс. 13.30 — 14.00 — Концерт колективів художньої самодіяльності Львівщини. 15.15 — 16.00 — «Гортаючи сторінки «Жовтня». Літературна передача. 18.10 — 18.30 — «Робітнича зміна». 18.30 — 18.40 — «Новини Львівщини». 19.45 — 20.00 — «Перебудова: проблеми, пошуки, досвід». 20.00 — 20.15 — Оголошення.

СТЕРЕОМОВЛЕННЯ

По радіостанції на хв. 4,35 м

20.50 — 21.15 — Серенада для двох скрипок та альта Золтана Кодаї. 21.20 — 21.45 — Вокальні твори на слова Шевченка. 21.50 — 22.15 — Виступають вокально - інструментальні ансамблі України.

Міжнародний молодіжний комплекс «Супутник» для музичної розважальної шоу-програми «Нічне рандеву»
ОГОЛОШУЄ НАБІР У СТУДІЮ ЕСТРАДНОГО ТАНЦЮ

Запрошуються юнаки та дівчата від 17 до 25 років.

Запис проводитиметься 30 вересня з 17 до 19 год., 1 жовтня — з 11 до 13 год. за адресою: Львів, вул. Боженка, 116, кімната № 12 (2-й поверх).

Тел. 64-56-22.

Адміністрація.

Видавництву «Вільна Україна»
НА ПОСТІЙНУ РОБОТУ ПОТРІБНІ:

сантехнік, електромонтер, токар, слюсар-ремонтник, вантажник, друкарі плоского друку.

Звертатися на адресу: **Львів, вул. Артема, 2, відділ кадрів.**

Адміністрація.

Колектив Львівського філіалу республіканського проектного інституту «Укржитлоремпроект» висловлює співчуття начальникові відділу механізації Ярославі Степанівні Бойко з приводу смерті її матері

Анни Федорівни ГАКАЛО.

Президія Львівської обласної колегії адвокатів висловлює співчуття адвокатові юридичної консультації Шевченківського району м. Львова Ганні Іванівні Смотрич з приводу смерті її батька

Івана Івановича ТРУХАНА.

Колектив факультету іноземних мов Львівського ордена Леніна державного університету імені І. Франка сумує з приводу передчасної смерті викладача кафедри німецької філології

Петра Федоровича КУРКА

і висловлює співчуття рідним та близьким померлого.

Педагогічний колектив вечірньої середньої школи № 22 м. Львова висловлює співчуття вчительці Олександрі Яківні Ластовецькій з приводу смерті її батька

ЯКОВА ФРАНКОВИЧА.

СПОРТ

Ванда іде в наступ

В останні роки юна львів'янка Ванда Літинська (настільний теніс) уже привчила нас до перемог. Ось і почавши виступи в юнацькій віковій групі, вона продовжує наступ. Спершу в Фінляндії десятикласниця спортінтернату взяла участь у традиційному міжнародному розіграші кубка Барни. В особистому розряді Ванда була першою, а в парному, змагаючись разом з Мацінцевою (ЧССР) фінішувала другою.

А кілька днів тому Літинська повернулася з Омська, де взяла участь у юнацькій першості СРСР. Пробившись до фінальної вісімки, хоча довелося грати із старшими суперницями. Була дуже близькою до п'єдесталу пошани. І все ж Літинська не зазнилася без нагороди. У парному розряді, виступаючи з горьковчанкою О. Кузь, була відзначена срібною медаллю.

В. СЛУЧ.

Не реалізували всіх шансів

Далеко не всіх найсильніших тенісистів зібрав чемпіонат України, який фінішував у Києві. Природно, що відсутність провідних ракеток дозволила розширити коло претенденток на першість, загострила суперництво.

Серед жінок однією з претенденток на високе місце вважалася львів'янка Т. Шаповалова, який, нагадаємо, не було рівних на зимовому чемпіонаті України. Однак у чвертьфіналі вона дещо несподівано поступилася своїй землячці В. Красівській. Та ж у боротьбі за вихід до фіналу практично без боротьби програла киянці М. Ромодановій.

І все ж наші землячки не залишилися без нагород. Чемпіонкою у змішаному розряді стала І. Марчій, яка виступала з харків'янином Д. Костіним. А в парному жіночому розряді другими були Т. Шаповалова — В. Красівська. І все ж всіх шансів не було реалізовано...

М. ВАСИЛЕНКО.

Відступати нікуди

Команди — учасниці перехідного турніру за право наступного сезону виступати у вищій лізі чемпіонату Радянського Союзу з регбі вийшли на фінішну пряму. Після того, як львівський «Сокіл» украй невдало провів матчі на виїзді, тепер лише перемоги можуть допомогти нашим землякам посісти одне з перших чотирьох місць.

У стартовому домашньому поєдинку з регбістами Харківського тракторного заводу у львів'ян не було особливих проблем. Суперники невдало діяли при розіграші стандартних положень. І тому не дивно, що господарі впевнено володіли ініціативою. Обидві команди діяли, як то кажуть, з відкритим забралом, і уболівальники побачили чимало результативних атак. «Сокіл» переміг — 33:13.

Однак 29 вересня у наших земляків значно серйозніший суперник — ташкентська «Зірка». А відступати нікуди.

В. БОДНАР.

НА СЦЕНУ ВИХОДЯТЬ АТЛЕТИ

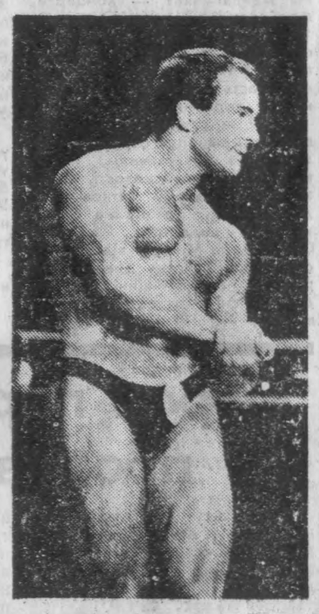

Перший міжнародний турнір з атлетичної гімнастики відбувся у Львові. В ньому взяли участь понад сорок представників з НДР, ПНР і Радянського Союзу. Спортсмени виборювали призи спортклубу виробничого об'єднання імені В. І. Леніна «Сокіл».

Прекрасно виступив викладач Київського державного інституту фізкультури Роман Березовий. У своїй ваговій категорії він був кращим, у дуеті з харків'янкою Діаною Вернер переміг серед пар і завоював титул абсолютного чемпіона турніру. Йому вручено приз — акустичну систему «Амфітон».

Другий приз привезла у своє рідне місто Катовіце (ПНР) Христина Брода. Спортсменка була також удостоєна золотої медалі за перемогу у своїй підгрупі.

Переможцями турніру стали киянин Валерій Луцак, Енріке Лікерманн із НДР, одесит Ігор Добкін і Ольга Павличенко з Астрахані.

Турнір викликав неабиякий інтерес у львів'ян. Як сподіваються його організатори, він стане традиційним.

Л. ОЛЕКСА.

Фото Б. Криштула.

ГРА БУЛА НЕЛЕГКОЮ

Учора ранком я зустрів Степана Юрчишина, капітана львівських «Карпат». Обличчя його було втомлене, адже усю ніч, після матчу в Каунасі, добиралася команда додому автобусом. Так що розмова була короткою.

— Виграли 1:0, гол десь на хвилині двадцятій забив Савка. Гра з «Інкарасом» була нелегкою, власне, як і всі інші...

А ось коментар до матчу головного тренера «Карпат» Б. А. Рассихіна:

— Загалом, хлопці зіграли непогано. Мали ще кілька можливостей забити голи, але удари Шарана та Рафальчука були неточні. Цілком задовільно провів матч Батич, який раніше виходив тільки на останніх хвилинах на заміну.

«Карпати» виступали в такому складі: Квасников, Саулевич, Хомик, Юрчишин, Чикало, Леськів, Савка, Шаран, Рафальчук, Забранський (Лаба, 55 хв), Батич (Гула, 82 хв).

Ось результати інших матчів чергового туру, що відбувся у вівторок: «Балтика» (Калінінград) — «Динамо» (Брянськ) — 3:4, «Спорт» (Таллінн) — «Металург» (Липецьк) — 2:0, РАФ (Єлгава) — «Спартак» (Тамбов) — 0:1, «Десна» (Чернігів) — «Тигіна» (Бендери) — 2:0, «Дніпро» (Могильов) — «Арцах» (Степанакерт) — 2:1, «Звейнієкс» (Лієпая) — «Кіровець» (Ленінград) — 0:0, «Атлантас» (Клайпеда) — «Динамо» (Ленінград) — 9:2, КІМ (Вітебськ) — «Хімік» (Гродно) — 0:0, «Гомсільмаш» (Гомель) — «Динамо» (Брест) — 1:2.

Ознайомтесь з турнірним становищем провідного квартету:

«Текстильник» — 55 очок
«Динамо» (Брянськ) — 51
«Балтика» — 49
«Карпати» — 48.

2 жовтня «Карпати» прийматимуть на своєму полі «Дніпро» (Могильов).

С. ПЛОТКІН.

ПРИМИРИЛИСЯ...

Черговий календарний матч армійці Львова провели минулого понеділка в Кемерово і програли з рахунком 0:2. З усього видно, наші земляки примирилися з тим, що залишать першу лігу.

Решта матчів туру закінчилися так: «Пахтакор» (Ташкент) — «Спартак» (Орджонікідзе) — 1:0, «Кайрат» (Алма-Ата) — «Нефтчі» (Баку) — 2:0, «Геолог» (Тюмень) — «Металург» (Запоріжжя) — 2:0, «Шинник» (Ярославль) — СКА (Ростов-на-Дону) — 2:2, «Гурія» (Ланчхуті) — «Торпедо» (Кутаїсі) — 3:1, «Динамо» (Ставрополь) — «Котайк» (Абовян) — 4:1, «Факел» (Воронеж) — «Ністру» (Кишинів) — 2:1, «Ростсельмаш» (Ростов-на-Дону) — «Таврія» (Сімферополь) — 1:2, ЦСКА — «Даугава» (Рига) — 1:1.

Сьогодні армійці Львова зустрінуться у Москві з ЦСКА.

(Наш кор.).

На варті правопорядку

ЗДИРНИКИ

У будинок Шаблинських вони увірвалися під ранок. Троє здорованів спортивної будови легко справилися з жінкою та її одинадцятирічним сином.

— Ось що, мамашо, — крізь зуби процідив один з прищельців, — або двадцять тисяч на стіл, або хлопчину з собою заберемо.

Господиня — в плач.

— Циц, — почувся окрик, і лезо ножа полоснуло шкіру на шиї. Кров полилась на сукенку.

У цю хвилину, спираючись на милиці, поріг переступив господар. Його грубо заштовхнули в кут кімнати. В спину встромилось дуло пістолета.

Незнайомці повторили ультиматум. Або-або...

— Звідки у нас такі гроші? — кинув Андрій Іванович.

— Зараз пошукаємо. Тоді не шкодуй...

У шафі бандити знайшли три тисячі карбованців, зубний протез із золотими коронками.

— Нехай. Зійдемося на цьому. Хлопця чіпати не будемо. Але дивіться: хоч слово скажете — кулю в потилицю або ніж під ребро заробите.

Злочинці сіли в легковий автомобіль і зникли за лісовим поворотом.

...Начальник кримінального розшуку Яворівського РВВС майор міліції Ханас вперше після відпустки вийшов на роботу. Тільки встиг привітатися з черговим, як його викликав начальник відділу.

— Михайле Яковичу, — сказав він — у Домажирі троє озброєних вогнепальною і холодною зброєю пограбували сім'ю Шаблинських. Займіться, будь ласка...

Розмова з потерпілими спочатку не клеїлась. Подружжя було ще під враженням пригоди, сковував страх. Першим розговорився Андрій Іванович. Слово за словом — були накидані словесні портрети злочинців.

Коли Шаблинський заспокоївся, він повідомив майора, що, здається, зустрічав одного з візитерів. От тільки де і коли, пригадати не зміг.

Працівники міліції висунули кілька версій. Почався розшук.

Майор Ханас вирішив пошукати на попередніх місцях роботи Шаблинського. А раптом...

Перебираючи особисті справи звільнених у минулі роки працівників птахофабрики, він «зустрівся» із своїм давнім знайомим. Колись той був засуджений за розбій. Після багаторічного «відпочинку» за колючим дротом повернувся додому. Майор ще раз подивився на намальовані художником портрети бандитів. Подібність з одним із них була явною.

І ось вже оперативна група мчить у Новояворівське. Довелося потурбувати підозрюваного Василя Ф., запросити до опорного пункту міліції. Той з почуттям ображеної гідності заперечував пред'явлені йому звинувачення. Попередньої судимості, він намагався уникнути відповідальності. Очна ставка поставила крапку над «і» — Василь Ф. зізнався в скоєному злочині і дав показання щодо співучасників.

Оперативна група вирушила до Старого Самбора, де проживав другий злочинець. Коли лейтенант П. Драбчук з іншими працівниками міліції приїхали за вказаною адресою, Михайла Г. вдома не було.

— Поїхав на пошту. Матері у Віннию подзвонити. Турботливий синок, — довірливо повідомила теща.

Працівники міліції Г. зустрів спокійно. Хіба міг він подумати, що за якихось шість годин після пограбування його розшукають за стільки кілометрів від місця злочину.

Під час обшуку були знайдені пістолет і тисяча карбованців.

Третього затримані назвати відмовились. Мовляв, не знаємо, хто він такий. Випадковий «кореш».

Майор Ханас та його колеги, безумовно, не повірили їм. Почали відпрацьовувати зв'язки Василя. Одного за одним перебирали вони його знайомих. І ось...

Потерпілі по фотографії впізнали третього. Ним виявився Віктор О.

Порушено кримінальну справу. Ведеться

Л. ТРЕТЬЯКОВ.

РАДІСНІ ПОДІЇ В ГОРОДКУ

Змістовними і радісними подіями був наповнений день 17 вересня у Городку: з жителями міста зустрілись учасники легкоатлетичного пробігу Вишкайма (Ульяновська область) — Городок. Справа в тому, що трудівники з батьківщини Ілліча вже багато років дружать, обмінюються делегаціями з трудящими нашого райцентру. І під час цієї зустрічі перший секретар райкому партії М. В. Грабович, вчитель з Вишкайми О. І. Сметанін, перший секретар Вишкаймського райкому комсомолу Юрій Степанов під час невимушеної бесіди розповіли про життя і плани трудящих двох районів. Друзі з берегів Волги побували в селах району, зустрілися з трудівниками колгоспу «Більшовик», відпочивали у Карпатах.

У цей же день на площі в центрі міста було урочисто відкрито пам'ятник Б. Хмельницькому. Заслужена вчителька республіки Л. О. Тарадай, настоятель православної церкви в Городку С. А. Боровець, актор театру імені Горького заслужений артист УРСР С. Кустов та інші говорили про роль і місце акту Возз'єднання в долі українського народу.

В. ДИЦЮК.

«СВОБОДНАЯ УКРАИНА» — ОРГАН ЛЬВОВСКОГО ОБКОМА КОМПАРТИИ УКРАИНЫ И ЛЬВОВСКОГО ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ
Издается на украинском языке

АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ:

290601, Львів-53, вул. Артема, 2

Загальний — 35-42-61; редактор — 35-44-04; заступники редактора — 35-32-55, 35-21-53; відповідальний секретар — 35-43-32; заступники відповідального секретаря — 35-43-40; відділи: партійного життя — 35-43-93; ідеологічний — 34-30-04; радянського будівництва і права — 35-43-92; промисловості, транспорту і будівництва — 35-12-11; агропромисловий — 35-33-47; культури — 35-33-79; інформації — 35-22-25; листів і робсількорів — 35-33-56; коректорська — 35-44-02; рекламно - інформаційний додаток — 63 40-69; відділ оголошень — 34-00-67; бухгалтерія — 63-40-14.

Індекс 61042.

Редактор
М. ІЛЬНИЦЬКИЙ.

Видавництво «Вільна Україна» Львівського обкому Компартії України, Львів, Артема, 2.

БГ 00460. Зам. № 4775. Тираж 209000. 1 2 3 4 5 6 7 8 9